

Areport

1/2017

- **Sádlo nejsou štáby** 2
S generálporučíkem Jiřím Balounem jsme hovořili nejen o legislativních změnách a koncepčních záležitostech, které přinesl uplynulý rok
- **Dřina, pot a slzy = Dakar** 10
Vojenský policista nadporučík Lukáš Kvapil se zúčastnil nejtěžšího závodu na světě, dálkové rallye Dakar v Jižní Americe
- **Jižní Čechy: 00:00:01,00 hodin 2017** 14
Armáda České republiky začala zajišťovat Leteckou záchrannou službu i v Jihočeském kraji

Závod pro tvrdáky

V Krkonoších se uskutečnil již šestý ročník otevřeného přeboru velitele Pozemních sil AČR v zimním přírodním víceboji Krkonmen 2016

strana 6

Velitel 22. základny vrtulníkového letectva organizuje výběr kandidátů na obsazení systemizovaných míst u jednotky předsunutých leteckých návodčích

Naše nabídka:

- Prestižní funkce FAC v hodnostech praporčického a důstojnického sboru
- Získání jedné z nejžádanějších specializací pro operace NATO
- Dynamicky se rozvíjející profese
- Odborná příprava a výcvik v zahraničí
- Odpovídající zázemí na moderní letecké základně včetně přímé účasti na leteckém výcviku
- Výcvik ve výsadkové přípravě
- Nasazení v zahraničních operacích

Vstupní podmínky:

- VZP s minimálně 2 roky praxe u útvaru
- Předchozí služba v bojových jednotkách AČR výhodou
- Středoškolské vzdělání s maturitou pro místa v hodnostech praporčického sboru
- Vysokoškolské vzdělání (Bc.) pro místa v hodnosti nadporučík
- Pokročilá znalost AJ
- Zdravotní klasifikace „A“ výsadkář
- Předpoklad pro získání BP „Tajné“
- Fyzické a psychické předpoklady
- Další vojenské dovednosti výhodou

Průběh výběru:

- Registrace uchazečů proběhne formou zaslání strukturovaných profesních životopisů (včetně kontaktních čísel na mobilní tel. a Alcatel) na adresu czechfac@army.cz nejpozději do **9. března 2017**.
- Uchazeči budou vyrozuměni o výsledcích prvotního výběru na základě posouzení životopisů do 10. března 2017.
- Druhá část výběru je dvoudenní a proběhne **ve dnech 23. – 24. března 2017** u 22.zVrL Sedlec - Vícenice u Náměště nad Oslavou.
- Další podrobnosti budou uchazečům sděleny individuálně na adrese czechfac@army.cz, popř. telefonicky na alc. čísle 438 521.

Tradiční vzpomínka na ty, kteří zde již nejsou

Cesta za světlem

V prosinci se v Praze sešlo více než sto padesát rodinných příslušníků vojáků, kteří zemřeli při výkonu služby. Akci nazvanou Cesta za světlem pro ně již potřetí zorganizoval ministr obrany Martin Stropnický s manželkou Veronikou Stropnickou. Díky nim se zažehlo pomyslné světlo, jež se stává tradicí a pravidelnou, každoroční připomínkou těch, kteří zde již nejsou.

Impulsem byla předloňská tragická smrt pěti českých vojáků po útoku sebevražděného atentátníka v afghánském Bagrámu. Na setkání byly pozvány rodiny všech vojáků, kteří zahynuli při službě vlasti od roku 1992. Většina pozůstalých pozvání přijala, a tak bylo možné potkat rodiny, do jejichž životů zasáhla tragická ztráta. První zastávkou se stal hlavní sál Ministerstva obrany, kde byl po úvodním slovu manželů Stropnických pro všechny nachystán oběd a na děti i dospělé čekaly drobné dárky, včetně ubytovacích poukazů v zařízeních Volareza pro celou rodinu.

Bohoslužba v katedrále sv. Víta

Na přítomné čekal i po zbytek dne bohatý program v podobě komentované prohlídky prostor Pražského hradu s bohoslužbou v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha vedenou zástupcem hlavního kaplana AČR podplukovníkem Vladimírem Hodouskem. Ten přítomné uvedl do myšlenky Cesty za světlem, která se díky manželům Stropnickým stala již tradičním setkáním provázeným vzpomínkou na padlé hrdiny a jež řadu rodin po předešlých ročnicích spojila v nerozlučné přátelství. Pomyslným vrcholem setkání se pak stalo vystoupení Bary Basikové, které zazpívala za doprovodu varhan několik skladeb, včetně písně Pie Jesu z pera Andrewa Lloyda Webbera.

Naděje

„Toto již pravidelné setkání jsme pojmenovali Cesta za světlem. Světlo je nadějí pro člověka v jakémkoliv věku. Vědomí, že není na těžké chvíli sám. Nebylo to setkání s ministrem obrany, ale vzpomínkové setkání těch, kteří sdílí stejný osud tak, jak tomu bylo i uplynulá dva roky. A naším přáním je, aby se toto setkání zapsalo do kalendářů všech ministrů obrany a tato pietní vzpomínka se stala pravidlem,“ uvedl ministr obrany Martin Stropnický s chotí. Oba společně provázeli hosty po celý den. V rámci setkání byla poprvé představena také výstava In memoriam, která je věnována všem českým vojákům, kteří zahynuli v zahraničních misích nebo během výcviku.

Vzpomínkové stránky

Stejnému tématu se bude věnovat i vzpomínková webová stránka, kterou nyní Ministerstvo obrany připravuje. Termín spuštění je plánován na leden letošního roku. Na stránkách nalezneme informace o všech padlých v novodobé historii, včetně důležitých údajů, pochopitelně s přihlednutím k pietě a vzpomínce, která zůstává hluboko v našich srdcích. Celkový přehled každého seznámí s životem několika desítek vojáků, pro které byla služba vlasti posláním, ale bohužel i koncem jejich života.

Text: Michal Voska, foto: autor

obsah

Cesta za světlem	1
Tradiční vzpomínka na ty, kteří zde již nejsou	
Sádlo nejsou štáby	2
S generálporučíkem Jiřím Balounem jsme hovořili nejen o legislativních změnách a koncepčních záležitostech, které přinesl uplynulý rok	
Zaměřeno na roli záložníků	5
V nizozemském Haagu se konala konference evropských armádních záložních sil	
Závod pro tvrdáky	6
V Krkonoších se uskutečnil již šestý ročník otevřeného přeboru velitele Pozemních sil AČR v zimním přírodním víceboji Krkonmen 2016	
Nebeští psi	8
Centrum vojenské kynologie Chotyně cvičí nasazení vojenských psů do akce formou slávení z vrtulníků	
Dřina, pot a slzy = Dakar	10
Vojenský policista nadporučík Lukáš Kvapil se zúčastnil nejtěžšího závodu na světě, dálkové rallye Dakar v Jižní Americe	
Z deníku záložáčky III	12
„Říkali nám, že bude hůř a nelhali.“	
Jižní Čechy: 00:00-01:00 hodin 2017	14
Armáda České republiky začala zajišťovat Leteckou záchrannou službu i v Jihočeském kraji	
Ohňová dráha	15
Výškovské cvičiště zápalných látek dokáže potrápiti i ty nejzkušenější	
DCM z Lipníku	16
Představujeme spojovací jednotku, která spadá pod alianční velitelství v polské Bydhošti	
Nemocnice roku 2016: ÚVN Praha	18
Organizace Health Care Institute vyhlásila koncem loňského roku výsledky celostátního projektu	
Dárky do Afghánistánu	19
Armáda převzala první balíčky Care Packages	
Než voják vystřelí	20
Představujeme muniční službu Agentury logistiky	
Tank T-72M4 CZ „na špalkách“	22
Opravy tankové techniky pro Armádu ČR zajišťuje podnik VOP CZ v Šenově u Nového Jičína	
Domino	24
K profesi tihnul odmla	26
Představujeme lékaře ÚVN Prof. MUDr. Mojmíra Kasalického	
Představujeme vojenské profese	28
Spojař	
Polská armáda chce vlastní BVP Borsuk	30
Že by konec polsko-českého projektu?	
A400M Atlas stále s potížemi	32
Technika a výzbroj	
Nové radary	36
Osm radarů MADR dodá armádě izraelská společnost	
Armáda rozdávala radost	37
Dětský domov Sázava rozžářily vánoční úsměvy	
Brdy	38
Rok od předání pod CHKO prostor vzkvétá, ale nic není zadarmo	
Modernizace alianční infrastruktury	40
V Časlavi bylo modernizováno stanoviště testování motorů	
MiG-15bis	41
Vojenský technický ústav repasoval pro VHÚ legendární „patnáctku“	
Vynikající tankový střelec	44
Od narození kapitána in memoriam Štěpána Vajdy uplynulo devadesát pět let	
Seznamte se s vojenskými hodnostmi NATO	46
Recko	
Téměř stoletý výsadkář	48
Druhoválečný veterán, výsadkář a tankista Ján Bačík by se v těchto dnech dožil sta let	

S generálporučíkem Jiřím Balounem jsme hovořili nejen o legislativních změnách a koncepčních záležitostech, které přinesl uplynulý rok

Sádlo nejsou štáby

Rok 2016 představoval pro Armádu České republiky významné změny. Nejenže v jeho průběhu došlo k významným úpravám branně bezpečnostní legislativy, ale přinesl i řadu koncepčních myšlenek. O tom všem a mnohém dalším jsme hovořili s prvním zástupcem náčelníka Generálního štábu AČR generálporučíkem Jiřím Balounem.

V poslední době se ozývají hlasy požadující vybudování evropské armády. Podle některých politiků je něco podobného nereálné. Vy jste strávil v Belgii několik let, jaký je váš názor na tyto záležitosti?

O tzv. evropské armádě se skutečně v poslední době hovořilo. Ten pojem ale neodpovídá obsahu a neměl by se používat. Spíš bychom měli mluvit o evropské obranné a bezpečnostní unii – spolupráci, případně určité hlubší integraci v oblasti bezpečnosti a obrany. V každém případě se ale jedná o velice složitou záležitost, která však nemá být v konfrontaci či duplikaci kapacit NATO jak občas slyšíme. Naopak, koordinace NATO a Evropské unie musí být maximálně vyvážená. NATO je svým zaměřením vojenská organizace, Evropská unie má podstatně širší portfolio, které zahrnuje nejen

vojenské nástroje, ale především diplomatické, ekonomické a další. V poslední době, jak sílí tlak především USA, aby evropští spojenci dávaly více zdrojů na svoji bezpečnost, vznikla francouzsko-německá iniciativa, která nakonec nastartovala vážnější diskusi o integraci společné obrany. Jedná se ale především o efektivnější využívání nástrojů, které již Evropská unie má, popřípadě jejich vylepšení. K tomu má sloužit např. vytvoření operačního štábu a veličích centra, jež by v tomto směru koordinovalo veškeré evropské aktivity. Díky tomu by Evropská unie nemusela být tolik závislá na strukturách NATO.

Z Bruselu jsme kritizováni za to, že nedáváme na zajištění obrany požadovaná dvě procenta hrubého

národního produktu. Chválí nás ale za kvalitu našich vojáků a jejich přínos v misích, Battle Groups a jednotkách hotovostních sil NRF. Jaká je vůbec naše pozice a postavení ve strukturách?

Česká republika si svoje závazky, které se týkají konkrétních záležitostí jako je vysílání vojáků do struktur NATO, do zahraničních misí a operací či hotovostních sil, plní velice dobře. Např. co se týká naplnění míst ve velící struktuře NATO, jsme jedna z nejlépe hodnocených zemí. Jiná věc je dlouhodobější nabývání schopností, plnění plánů výstavby schopností sil a role v celkovém plánování Aliance. Jedním z aspektů, proč právě v této oblasti nemůžeme být na čele, jsou zdroje, především finanční prostředky reprezentované obranným rozpočtem. Ten bychom pro příští rok měli dostat ve výši 1,08 procent hrubého domácího produktu, což pro příští rok znamená navýšení o zhruba osm procent rozpočtu letošního. Dohoda koaličních vládních stran ale říká, že do roku 2020 by se měl navýšit na 1,4% HDP a v dalších letech by neměl pod tuto hranici klesnout. Zároveň zaznívají slova o dosažení oněch doporučených 2%. Doufám, že se tyto sliby naplní, což nám umožní postupně nejen nastartovat rozvoj armády, ale i dosáhnout požadovaných schopností v akceptovatelném horizontu. V současné době vrcholí cyklus obranného plánování v rámci NATO na další období. Naše závazky musíme samozřejmě přizpůsobit současným možnostem, i tak si ale myslím, že máme nakročeno velice dobře. Aliance vysoce hodnotí naše plány a i to svědčí o faktu, že armáda ví, co chce. Jak tyto skutečnice, je i s ohledem na již vzpomínaný rozpočet víceméně naší vnitřní záležitostí.

Podle čeho se určuje, na kolik tabulkových míst může každá země umístit své vojáky?

Ten systém je poměrně jednoduchý. Spočítají se tabulková místa v aliančních velitelstvích strukturách a podle příspěvků jednotlivých zemí se nejprve určí koeficienty na tzv. generálská místa. Česká republika má v současné době koeficient 1,5. To znamená jeden a půl hvězdy s tím, že se jedná o tři rotační místa brigádních generálů. Podle toho se pak počítají i další stavy důstojníků a praporčíků v celé té struktuře. U nás to vychází zhruba na 55 míst. Všechna tato místa máme nyní obsazena. Nepočítají se do toho takové záležitosti, jako jsou například dobrovolné příspěvky ke zvýšení schopností štábů, ani náš spojovací modul,

který sídlí Lipníku nad Bečvou a je součástí spojovacího praporu v Bydgošti a také jednotlivé prvky národních zastoupení. Celkový počet je potom daleko vyšší, přes 200 míst.

V dobách, kdy měla naše armáda poměrně málo jazykově kvalitně vybavených lidí, se ve strukturách střídala úzký okruh jedinců. Později byl naopak trend, že do zahraničních struktur může každý za určité období jen jednou, aby se co nejvíce vojáků vystřídal. Jakým způsobem se v současné době postupuje při obsazování těchto míst?

Za poslední rok a půl jsme udělali změnu ve výběru lidí do struktur. Stanovili jsme dobu, během které musí uchazeči vybrat o tato místa předem splnit daná kritéria. Navíc jsme o další půlrok předsunuli rozhodování o personálních záležitostech. Nyní tedy máme dva roky dopředu vybrané kandidáty. Rok a půl před jejich případným vysláním rozhodujeme o pořadí těchto kandidátů na základě jejich odborných a kariérních předpokladů. To ale neznamená, že odjede vždy ten, který byl vybrán na prvním místě. Pokud daná kritéria například v jazykové přípravě nesplní, je na řadě další z uchazečů. Takto jednoznačná pravidla jsou určitě dobrým signálem. Důsledně dbáme na to, aby lidé, kteří vyjedou na zahraniční pozice, měli absolvovat kurzy, které k výkonu funkce potřebují. Postupem času nám výrazně ubývá jedinců, kteří kritéria neplní. Pokročili jsme i v tom, že již s předstihem zpětně umísťujeme naše vojáky a vojačky, kteří se ze struktur vrací, na tabulková místa v České republice. Nyní již pracujeme na umístění vojáků, kteří se budou vracet v roce 2017.

Jak moc složité je tyto záležitosti zpracovat do kariérního řádu?

V poslední době intenzivně pracujeme na tom, aby se místa v zahraničí postupně stávala součástí kariéry vojáka, aby to nebylo nic výjimečného. Tedy důsledná příprava, pak zpravidla v běžném rotačním cyklu tři roky na pracovišti ve strukturách a následně zařazení zpět. Výzvou jsou především funkce ve vyšších štábech. Jedná se například o místa na strategických a operačních velitelstvích, případně na armádních sborech. Naše armáda patří mezi menší a takovýto pozic nemá mnoho. Právě proto využíváme působení v zahraničí a na taková místa naše vojáky posíláme, aby zvýšili své znalosti a získali zkušenosti a vraceli se nám lépe připraveni na situaci, kdy by naše armáda byla rozvíjena a my vytvářeli větší organizační celky než v míru. Tito lidé jsou dopředu připraveni například na plánování a řízení operací na vyšší úrovni než je současná, mírová velikost naší armády.

To znamená, že když vidíte, že někdo má v budoucnu perspektivu zastávat takové funkce, tak již dopředu počítáte s jeho vysláním do zahraničí?

V rámci kariérového růstu se o to snažíme. Napomůže tomu i nový rozkaz ministra

obrony, který by měl platit od začátku roku 2017. Umožní nám lépe vybírat vojáky do jednotlivých hodnostních úrovní a plánovat kariéru. Součástí celého procesu je i výběr do kursů, především kurzu vyšších důstojníků či Generálního štábu. Pro každou armádu, nejen pro naši, je dobré vytipovat si perspektivní důstojníky a ty již několik let dopředu připravovat na určité funkce. Pokud se vyskytne vhodná funkce v mezinárodní struktuře, a to jak v rámci NATO, tak i Evropské unie, pak je samozřejmě výhodné tam vybraného vojáka umístit, abychom ho za několik let měli připraveného pro zpětné zařazení na vyšší místa u nás.

Do zahraničí se vysílá na tři roky, jak moc je tato doba optimální?

V současné době je v alianci stanoveno, že vojáci se vysílají do zahraničí skutečně na tři roky. Odpovídá to tedy jak standardům NATO, tak základní délce doby na funkci v naší armádě. Přesto ale u specifických funkcí děláme výjimky. A to v případech, kdy z určitých důvodů na danou funkci nemůžeme vojáka připravit u nás, ale musí se na ni připravovat zčásti až v zahraničí. Typickým příkladem je systém AWACS. Česká republika tyto systémy nevlastní. A tak voják, kterého vysíláme, nejprve absolvuje v zahraničí příslušná školení a další zhruba tři roky vykonává funkci.

Jsou plánovací procesy v naší armádě a ve strukturách NATO odlišné?

Postupy a standardy jsou stejné. Určitým problémem je jazyková bariéra. Musím potvrdit z vlastní zkušenosti, že je rozdíl, když vytváříte plán nebo nějaký jiný dokument v rodném jazyce a v angličtině. Jsem ale přesvědčen, že v tomto směru to bude rok do roku lepší. Asi nikdy nedosáhneme dokonalosti rodilého mluvčího, jako jsou například Britové, lidé se ale učí a dělají nemalé pokroky. Máme dobré důstojníky a praporčíky s vynikajícími výsledky. Poslední dobou nám chodí velice kladné hodnocení od velitelů, štábů, a to jak z NATO, tak i z Evropské unie. A tomu jsem jedině rád. Do budoucna však vidím z důvodu konkurenceschopnosti našich důstojníků a praporčíků jako nezbytné zvládnutí dvou cizích jazyků.

Máme natolik perspektivní a schopné lidi, že dokážeme ve strukturách získat nejen ta místa, na která má nárok Česká republika, ale uspět i ve veřejně vyhlášených výběrových řízeních?

Těch tabulek je několik druhů. Jsou to jednak ty, které jsem již zmínil, tedy přímo předurčené pro jednotlivé členské země. Potom jsou tabulky, na které se dělá výběrové řízení. I tady se dokážou naši vojáci uplatnit. Například v současné době jeden náš plukovník řídí vojenskou část styčné mise v Kyjevě. Na tuto funkci byl zvolen hlasováním zástupců NATO. Pak jsou ještě tzv. dobrovolné tabulky, na ty může každý stát vyslat vojáka na výpomoc. K tomu například dochází,

když se plánuje nějaká velká operace, případně se vytvářejí koncepční dokumenty či určité strategie a je potřeba posílit štáb. I na těchto místech máme své lidi. Není jich mnoho, ale máme je tam.

Jaká je vlastně role těch našich národních zastoupení?

V zahraničních strukturách máme lidi také na národních zastoupeních a styčných kancelářích a jsou pro nás neméně významní jako ti, co působí přímo v mezinárodních štábech. Náš vojenský představitel v Bruselu se spolu se svým týmem přímo podílí na vojenské části politiky NATO, na vytváření základních dokumentů, na operačních plánech. Pak na každém z velitelství máme své styčné zastoupení, počínaje vrchním aliančním velitelstvím pro operace ACO a velitelstvím pro transformaci ACT přes operační velitelství až po velitelství pozemních a vzdušných sil a další štáby. Dále máme zastoupení na některých pravicích strukturních sil, jako jsou velitelství sboru. Tyto složky se podílejí na tom, aby Česká republika měla neustálý kontakt s alianční strukturou, a zajišťují obousměrné informační toky. V Evropské unii je to obdobné.

V minulosti existovali názory, že máme příliš rozbuřené velitelské struktury a málo vojáků v jednotkách. Nyní se ale ukazuje, že pokud bychom měli armádu rozvinout na válečnou a navýšit počty, potřebujeme především velitelské struktury, vojáky v jednotkách bychom asi doplnili ze záloh. Jaká je současná kvalita našich velitelských a štábních struktur?

Před několika lety se prosazoval názor, že musíme ponechat svaly a odříznout sádlo, tedy snížit počty štábních struktur. Tehdy si to ale někdo trochu pomýlil. Sádlo totiž nejsou štáby. Ty společně s velením představují mozek a nervovou strukturu celého vojenského organismu. A právě to se nám bohužel podařilo výrazně oslabit. Pokud jste nuceni v důsledku nedostatku finančních prostředků snižovat počty, není možné zjednodušit přímo úměrou snižovat počty vojsk a štábů. Štáb totiž musí být vždy v nějaké minimální úrovni zachován. Štáb musíte mít, ať již máte k dispozici jednu či pět brigád. Ale k věci. Současný stav rozhodně není optimální. V posledním roce se nám ale podařilo přijmout několik kroků k jeho nápravě. Dosáhli jsme například navýšení počtů velitelství jak pozemních, tak i vzdušných sil. Až do tohoto opatření to bylo pod kritickou úrovní. Zároveň jsme provedli optimalizaci Generálního štábu AČR. Nyní počty lépe odpovídají tomu, aby štáby mohly pracovat tak, jak by měly. Je to ale běh na delší dobu. Něco jiného je vytvářet štábní schopnosti u jednotky a něco jiného u těchto velitelství. U jednotky na to potřebujete měsíce, maximálně dva roky. U vyšších velitelství k tomu potřebujete daleko větší časový horizont.

V Krkonoších se uskutečnil již šestý ročník otevřeného přeboru velitele Pozemních sil AČR v zimním přírodním víceboji Krkonmen 2016

Závod pro tvrd'áky

Přesun terémem podle mapy, sjezdové a běžecké lyžování, horolezectví, přežití v extrémních podmínkách a mnohé další disciplíny tzv. „outdoor“ sportů. Takový byl Krkonmen 2016, otevřený přebor velitele Pozemních sil AČR v zimním přírodním víceboji, který se konal na Brádrlerových boudách v Krkonoších. Na jeho start se v letošním roce postavilo 18 tříčlenných družstev.

Závod je čtyřdenní a rozdělený do tří etap. První den se běžel rychlostní vytrvalostní závod a noční orientační běh, jehož součástí bylo i přežití ve volné přírodě. Následující den odstartovala dvoudenní etapa, během které závodníci museli zvládnout 50 kilometrů ideální trasou s celkovým převýšením 4 000 metrů a projít řadou náročných úkolů. Závěrečná etapa byla zaměřena na běžecké a sjezdové lyžování.

Simuluje nasazení hlídky v horách

„Závod simuluje činnost vojenské hlídky v neznámém zimním horském terénu. Na základě toho je zvolena trasa a jednotlivé disciplíny, které vyžadují vysokou úroveň individuálních schopností a dovedností, stejně jako týmovou spolupráci,“ vysvětluje sportovní ředitel závodu kapitán Eduard Zíka. „Trať ani obsah disciplín nejsou účastníkům předem známy. Trasu si mapují družstva sama podle souřadnic, které obdrží na kontrolních stanovištích. Proto může být rozdíl v ušlé vzdálenosti mezi družstvy i několik desítek kilometrů.“

Co nemáš, nepotřebuješ

Během prvních tří dnů jsou závodníci odkázáni sami na sebe. „Nesmí používat GPS navigační prostředky, mobilní telefony

či přijmout cizí pomoc. Nesmí si koupit jídlo, pití, ani se jít zahřát do tepla,“ vyjmenovává kapitán Zíka základní pravidla soutěže. „Všichni závodníci mají předepsanou povinnou výbavu. Ta zahrnuje horolezecké vybavení, skialpinistickou výzbroj, včetně lavinového setu, buzolu, prostředky a stravu pro nouzové přežití a přespaní ve volné přírodě. Nepovinná výbava je na zvážení každého z účastníků. Veškerý materiál, který mají ale na startu, musí donést i do cíle.“

Je to v hlavě

Krkonmen je závod pro opravdové tvrd'áky, kterého se mohou zúčastnit jen fyzicky a psychicky zdatní jedinci. Do cíle každého ročníku dorazí polovina družstev a všichni jsou v tomto případě vítězové. „Je to hodně náročné. Člověk si tady sáhne na dno, bojuje s náročným terémem, počasím a hlavně s tím, že strádá. Minulý rok jsme si říkali, že už to stačilo, ale nakonec jsme tu výzvu přijali znovu,“ říká nadporučík Viktor Novotný, který se se svým týmem v minulém i letošním roce umístil na stupních vítězů. Jeho slova potvrzují i ostatní účastníci a rozhodčí. Společně pak doplňují, že všechno je to v hlavě.

První příčku již šestého ročníku Krkonmenu vybojovalo družstvo 43. výsadkového praporu Chrudim (nadrotmistr Richard Dvořák, četař Ondřej Pajer, četař Zdeněk Černý). Druhé místo obsadilo družstvo 7. mechanizované brigády (nadporučík Viktor Novotný, četař Ivo Vrba, svobodník Tomáš Matušík). Na třetím místě skončila Horská služba Krkonoše (Radoslav Groh, Michal Uriga, Martin Holas).

Text: kpt. Jana Sedláčková,
foto: autorka a Eduard Zíka

Centrum vojenské kynologie Chotyně cvičí nasazení vojenských psů do akce formou slanění z vrtulníků

Nebeští psi

Využití psů v armádě je staré jako lidstvo samo. Babylonský vládce Chammurabi již téměř dva tisíce let před naším letopočtem velel válečníkům doprovázeným psy, kteří vzbuzovali mezi nepřáteli děs a paniku. Sumerové a Asyřané byly pověstní mohutnými dogami, které s nimi šly do boje. V první a druhé světové válce se v jednotlivých armádách prakticky na všech frontách dali služební psy počítat na desetitisíce.

V naší armádě se v posledních dvou desetiletích zaměření výcviku podstatně rozšířilo. Kromě standardních strážních byli psy cvičeni na vyhledávání zbraní, munice, výbušnin a drog. Po roce 2000 přišli někteří vojáci s myšlenkou na výcvik psů zaměřených na nasazení proti teroristům. Podařilo se shromáždit několik vojáků, z nichž někteří měli za sebou výsadkový výcvik, a navíc uměli pracovat se psy. Když bylo v roce 2007 rozhodnuto o nasazení speciální jednotky Vojenské policie SOG v afghánském Helmandu, odlétali s touto jednotkou i psi z Centra vojenské kynologie Chotyně. V každém ze tří kontingentů SOG nasazených od dubna 2007 do října 2008 působili dva psovodi se čtyřmi psy. Také na podporu našeho provinčního rekonstrukčního týmu v Lógaru byly v následujících letech vysílány speciálně vyvíjeny psi s psovody.

Šestičlenná skupina

V současné době má Centrum vojenské kynologie Chotyně k dispozici šest psovodů procházejících pravidelně výcvikem k nasazení psů do akce z vrtulníku. A to buď seskokem z visu, anebo formou slanění i se psím svěřencem. I to je něco ne zcela standardního. Jsou za tím stovky hodin tvrdého výcviku.

„Ze všeho nejdříve zkusíme postroj. To abychom věděli, že psa neomezují. Pak se zaměřujeme na takové ty základní visy. Upneme psa do postoje a přes nějakou kladku ho jen tak na zemi zvedáme. Zvyká si tak na pro něj nepřírozenou polohu. Výcvik pokračuje dál přes trenažér až na vrtulník. Výhodou je, že návyky na vrtulník u nás mají všichni psi. Počítá se totiž mimo jiné i s jejich vzdušnou přepravou,“ vysvětluje psovod rotmistr Marek Zugar. „Zaměřujeme se především na slanění z vrtulníků. Zkusíme ale slaňovat i ze skály. To je ale o něco komplikovanější, do volného prostoru se přece jen slaňuje snadněji. Při slanění z vrtulníku vás nic neomezuje, nemusíte si na nic dávat pozor. Na skále jsou přece jen nejrůznější překážky, přes které je potřeba psa v postroji dostat. Uvažovalo se i o výcviku na trenažéru Jakub, problém je ale dostat se nahoru se psem, vedou tam jen žebříky. Cvičíme na výsadkovém trenažéru, v tomto případě se dostaneme nahoru po schodech.“

Výcvik na vrtulnících je standardně dán výsadkovým předpisem. Minimálně jednou za tři měsíce musí být pozemní příprava na trenažéru a jednou za půl roku slanění z vrtulníku. Ve skutečnosti se ale provádí mnohem častěji. Jediným limitem v tomto směru jsou volné kapacity letových prostředků.

Vojáci si zvykají na psy

Při výcviku psů na samotnou akci se vychází z běžných standardních operačních postupů. Zařazení psovoda do týmu má ale samozřejmě svá specifika. Důležité je, aby se všichni sešli, aby věděli, že tam mají psa. Občas může přece jen překážet. Obzvlášť pokud někdo v týmu není zvyklý na to, že v sestavě funguje psovod. To dělá trochu problémy. Proto se psovodi z Chotyně snaží co nejvíce tyto záležitosti sevcivovat s ostatními složkami armády. Jde o to, aby jejich příslušníci měli povědomí o tom, jak psovod se svým svěřencem funguje a jak je platný.

Na střelbu musí být zvyklí všichni psi centra. Je to jedna ze základních podmínek již při výběru. V tomto případě ale je podmínkou, aby pes zvládal i přímou střelbu psovoda. Musí vedle něj klidně ležet a nesmí ho nikterak omezovat ani prozradit.

Tým zaměřený na slaňování dělá ale víc, než mu stanovuje zkušební řád pro výcvik psů. Je to určitý nadstandard, jejich psi musí být schopni pracovat za jakýchkoliv podmínek. Střelba, výbuchy, dým, velký hluk, oheň. Hlídkové psy připravují mimo jiné na vyhledávání osob v objektu. Je přitom úplně jedno, zda se jedná o jeskyni, dům či větší areál. Psi tam jdou dříve, než vojáci. Jde o to, aby se co nejvíce šetřili životy příslušníků týmu.

Třicet kilogramů navíc

Psovod s takovýmto zaměřením samozřejmě nemůže mít strach z nasazení

A fakta

Rotmistr Marek Zugar se profesí psovoda zabývá od svých patnácti let. V roce 2000 nastoupil k městské policii v Praze na pozici psovoda. Po sedmi letech mu známý řekl, že u Centra vojenské kynologie v Chotyni jsou volná místa, zda by k nim nechtěl přejít. Najednou se mu otevíraly nové možnosti. Do té doby měl zkušenosti jen se psy obrannými. V Chotyni měl možnost zabývat se nejen psy zaměřenými na pachové práce. Nakonec se stal i členem týmu vysazujícího psy do akcí slaňováním z vrtulníku.

Jeho kolegou v tomto týmu je četař Tomáš Procházka. Práce se psy ho baví odmala. Sportovní kynologii dělal již v civilu. V roce 2002 nastoupil k průzkumnému praporu do Bechyně. Ten byl ale o rok později zrušen. Protože se psům věnoval již v civilu, tak přestoupil do Chotyně, kde bylo zrovna volné místo. Tomášovi tluče srdce jen pro psy. Práce s nimi představuje nejen zaměstnání, ale i koníčka. Svým dvěma svěřencům věnuje i většinu volného času po pracovní době. Za tu dobu se mezi nimi vytvořilo velice silné pouto. Je to pro něho něco jako rodina.

ve výškách. Proto, aby mohl slaňovat či provádět záchranné práce na laně existuje jediné omezení, a to je přezkoušení z tělesné přípravy nejhůře za 2. Ve skutečnosti je potřeba ale ještě něco navíc. A právě tomu každý z psovodů týmu přizpůsobuje vlastní fyzickou přípravu. „Kromě batohu a zbraně jako ostatní vojáci máme navíc minimálně třicet kilogramů, které váží pes. A to živé váhy, která se nějakým způsobem pohybuje. Dobře vycvičení psi si ale na výsadky zvyknou. Vnímají je jako naprosto přirozenou

záležitost. V postrojích visí doslova jako pytel,“ upozorňuje rotmistr Marek Zugar. „Ne vždy je to ale úplně bezproblémové. Před časem jsem musel slaňovat na Doupově v noci s nočním viděním. Navíc jsem měl batoh zavěšený dole pod nohama. Noční vidění přitom zkresluje, špatně se vám odhaduje, jak daleko je zem. Bylo to vysloveně na hraně.“

Podle četaře Tomáše Procházky není možné od psovoda očekávat stejné nasazení jako od ostatních vojáků, a to i přesto, že je jejich výcvik totožný. Je třeba brát ohled na skutečnost, že psovod není v akci sám za sebe, ale má na starosti ještě psa. „V každém případě se ale snažíme být co nejvíce platní. Máme možnost procházet poměrně intenzivním výcvikem, a to včetně střelecké a taktické přípravy. Pokud se něco stane některému vojákovi z týmu, musíme být schopni ho zastoupit. Když se skupina dostane do problémů, nemůžeme jen pasivně přihlížet.“

Během nasazení je postaráno nejen o zdravotní stránku vojáků, ale i psů. Vojenský veterinární ústav Hlučín pravidelně pořádá základní kurz první pomoci psům. Ten může být na požádání i rozšířený. Některé jednotky mají vycvičené Combat Life Savery podle amerických předpisů. Tato příručka obsahuje i rozšířenou pomoc poskytovanou v případě zranění psům. Existují praktické zkušenosti z Afghánistánu, kdy americké jednotky měly postřeleného psa a poskytly mu maximální zdravotní péči včetně MEDEVACU. Pro Američany je pes součástí týmu a dokáží se o něho postarat na špičkové úrovni. Má stejnou prioritu ošetření jako v případě člověka. Také čeští vojenští kynologové a veterinární lékaři se snaží o podobný přístup.

Text a foto: Vladimír Marek

Vojenský policista nadporučík Lukáš Kvapil se zúčastnil nejtěžšího závodu na světě, dálkové rallye Dakar v Jižní Americe

Dřina, pot a slzy = Dakar

Vojenský policista, motocyklista týmu Bigshock Racing a člen ASC DUKLA Praha nadporučík Lukáš Kvapil splnil svá předsevzetí a koncem května 2016 úspěšně absolvoval závod dakarské série Merzouga Rally. A právě to byla podmínka pro kvalifikaci na Rallye Dakar 2017.

Závodníci si během prologu a pěti etap tohoto náročného závodu ověřili, kde se nacházejí hranice jejich možností. Trasa vedla v Maroku přes hory a pouště. Jezdci nocovali bez jakékoliv asistence přímo pod vrcholy pohoří Atlas. Tato soutěž byla ale především o písku v mnoha podobách. A to všechno při teplotách kolem padesáti stupňů.

Profese vojenského policisty mu pomohla

„Bylo to náročné, ale jsem šťastný, že jsem vše zvládl. Získal jsem obrovské zkušenosti. Když chcete jet Dakar, tak to prostě nejde dát z voleje. Přišel jsem v Maroku

na spoustu detailů, které mi určitě pomohou na Dakaru. Zjistil jsem, co potřebuji přidat do výbavy motorky, jak ji dále upravit. Naučil jsem se, jak před závodem i během jízdy řešit stravu a pitný režim, ověřil jsem si, jak rozložit své síly. Současně jsem získal jistotu v práci s navigací a šzil jsem se s přístroji,“ popisoval po závodě Lukáš Kvapil. Netajil se přitom tím, že jak během tohoto závodu, tak i při další přípravě a soutěžích využívá zkušenosti, které získal nejen v zahraničních misích během své vojenské profese.

Nadporučík Lukáš Kvapil slouží jako vojenský policista na Velitelství ochranné služby v Praze coby instruktor speciální přípravy. Ani to nebylo pro něho překážkou, ale spíš předpokladem, aby se dokázal kvalifikovat na nejtěžší dálkové rallye na světě Dakar 2017.

O Lukáši Kvapilovi a jeho motocyklových ambicích jsme před více než rokem již psali. Přesto by bylo dobré připomenout jeho životní osudy.

Lukáš Kvapil má za sebou patnáct let služby v armádě. K motorkám se ale dostal mnohem dříve. Za říditka sportovního motocyklu se díky pochopení otce dostal již jako dítě. „Měl jsem sotva patnáct let a zaschlý inkoust na řidičáku, když jsem se proháněl na mistrovství České republiky v enduro soutěžích na KTM 50 EXC. Následoval postup do vyšších kubatur a juniorská reprezentace,“ vysvětluje.

Život spojil s motorkou

Zpočátku ale motocyklový sport nebyl tím jediným, kterému se věnoval. Vystudoval sportovní gymnázium v Praze se zaměřením na judo. Nakonec ale přece jen zvítězily motorky. „Celý život mám spojený s říditky, tak volba mého povolání byla jasná. Když jsem jako voják základní služby u Hradní stráže viděl motocykly doprovázející prezidenta republiky, bylo mi jasné, že to je práce mých snů,“ zdůrazňuje nadporučík Kvapil.

V té době splňoval všechny předpoklady pro tuto práci, a tak nikoho ani nepřekvapilo, že ve výběrovém řízení uspěl. Dostal tehdy ten nejlepší výcvik a zajišťoval doprovod zahraničních delegací a prezidenta republiky. V rámci kariérního růstu později postoupil k ochranné službě Vojenské policie. Zde zajišťoval nejenom doprovod na motocyklu, ale i jízdu ve speciálních vozidlech a samotnou osobní ochranu. Během své služby měl možnost účastnit se i zahraničních misí. Konkrétně v roce 2004 působil v Iráku jako instruktor výcviku střelecké a taktické přípravy. O rok později se do této země vrátil jako součást týmu osobní ochrany. V roce 2011 pak sloužil v Afghánistánu v rámci zabezpečení osobní ochrany velitele kontingentu a zaměstnanců Ministerstva zahraničí České republiky.

Postupně si na Masarykově univerzitě v bakalářském oboru speciální edukace bezpečnostních složek doplnil vzdělání a v současné době spolupracuje s Vysokou školou tělesné výchovy a sportu Palestra v Praze-Hostavících. Ta mu poskytuje doslova studnici znalostí k přípravě. Prošel i celou řadou zajímavých kurzů. V německém Hechlingenu absolvoval výuku v ovládání motocyklů BMW a na okruzích v Brně a Mostě řešení krizových situací ve vysokých rychlostech. Ve francouzském Miramasu pak zvládnutí techniky jízdy s pancéřovými vozidly BMW. V Rakousku si udělal kurz zbrojíře na pistole Glock. Prošel kurzem osobní ochrany jednotlivce v týmu British Defense. Takto získané zkušenosti předává dál jako instruktor v rámci kurzů Vojenské policie.

Osudové extrémní enduro

V roce 2013 využil nadporučík Kvapil možnosti účastnit se nejextrémnějšího enduro závodu – Erzberg rodea v Rakousku. Právě zde se dostal do hledáčku spolujedle předního dakarského týmu Bigshock Racing, který mu nabídl spolupráci. Jejím vyvrcholením, v případě, že všechno půjde dle jejich představ, je účast na nejobtížnějším a nejnáročnějším závodě na světě – Dakaru. Lukáš Kvapil nezaváhal ani vteřinu. Bylo mu jasné, že může prožít svůj dřívější sen naplno jako realitu. Manažer Pavel Kubíček mu v té době řekl: „Můžu ti slíbit jen jedno, a to je dřina, pot a slzy.“

„Tehdy jsem se rozhodl, že udělám vše pro to, abych se co nejlépe připravil

na reprezentaci Vojenské policie a resortu obrany v písečných dunách Jižní Ameriky. Rád bych v této souvislosti poděkoval vedení Vojenské policie, které mi v rámci programu přípravy poskytuje ty nejlepší podmínky nejenom k výkonu služební činnosti, ale i ke sportovní přípravě na motocyklové závody. Zároveň bych rád jako člen sportovního klubu ASC DUKLA Praha navázal na tradici našich nejlepších jezdců, kteří dosahovali vynikajících výsledků v motocyklovém sportu,“ uvedl Lukáš Kvapil.

„Dakar je pro mne splnění snu. Začínal jsem u endura, ale už jako malý jsem o tom přemýšlel. Doma jsem měl velký plakát z roku 1986, kdy naši jeli tuto soutěž s kamionem,“ vzpomíná závodník. „Musím se ale přiznat, že nevím, co přesně mě v etapách nejtěžšího závodu na světě čeká. Během roční intenzivní přípravy jsem se snažil připravit na všechny situace, ale vlastní zkušenost ze závodu je nenahraditelná. Je to můj první start a mým osobním vítězstvím je postavit se na startovní rampu a s tím nejlepším výsledkem je dojet do cíle v Buenos Aires. Samozřejmě, že moje srdce závodníka má skryté ambice. A to umístění v první padesátce. Pomoci by měl nový motocykl Yamaha, který mi byl speciálním úpravcem na míru sestaven. Je to nejlepší dárek, jaký jsem mohl dostat. Je o třicet kilogramů lehčí než můj dosavadní speciál a o třicet koní výkonnější.“

S tímto strojem také Lukáš Kvapil 27. prosince 2016 odcestoval na jihoamerický kontinent a o šest dní později se postavil na startovní čáru Dakaru.

Text: Vladimír Marek,
foto: archiv Lukáše Kvapila

A fakta

Dakar je každoroční závod off-road vozidel a motocyklů. Soutěž je organizována A.S.O. – Amaury Sport Organisation. I když oficiální název zní Rallye, jedná se spíš o vytrvalostní závod v terénu, kde se více používají upravené terénní speciály než klasické soutěžní vozy známé ze závodů rallye. Většina měřených úseků vede těžkým terénem. Převážně se sestávají z průjezdů písečnými dunami, blátem, travnatými pláněmi a skalními úseky. Délka etap se pohybuje od několika desítek kilometrů do stovek kilometrů denně. Závod byl poprvé odstartován roku 1979. Původně vedl z francouzské Paříže do Dakaru v Senegal, s přerušením při převozu přes Středozemní moře. Politická situace a další faktory však způsobily, že se trasa včetně startu a cíle časem změnila. Počínaje rokem 2009 se soutěž přesunula do Jižní Ameriky, konkrétně do Argentiny a Chile. V roce 2012 se k těmto zemím přidružilo ještě Peru.

„Říkali nám, že bude hůř a nelhali.“

Z deníku záložačky

V rámci šestitýdenního kurzu základní přípravy AZ, který nedávno proběhl ve Vyškově, vám přinášíme osobní zkušenosti jedné z účastnic kurzu. Pohled záložačky je unikátní tím, že popisuje, jak náročné je absolvovat tento kurz pro ženu a s čím vším se musí vypořádat. Předchozí části deníku jsme přinesli už v číslech 11 a 12 A reportu v loňském roce.

Zdravím vás po čtyřech týdnech ve Vyškově a přemýšlím, kde začít... Z pohledu ženy mám za sebou zvláštní zážitek. O víkendu jsem se chystala do víru velkoměsta a zjistila, že rifle mi nejdou natáhnout přes lýtka a stehna, na kabelku jsem rozpačitě hleděla snad dvě minuty a přemýšlela, co do ní dám (u velké polní ten problém nemám :D), a že je to zbytečnost, no, a v lodičkách jsem na desetimetrové cestě k autu třikrát zakopla. Čtvrtý týden začal velice zajímavě, překážkovou dráhou. Všem ženám z první čty

se prý povedlo překonat 2 m vysokou zeď. Protože jsou tam dvě vzrůstově menší, hluboce smekám. U nás to bylo horší a já tu zeď nedala. Jen mě to utvrdilo v tom, že rezervy v síloce budu dohánět už po základním výcviku. Když není síla, pomůže technika, ale na tu nebyl čas. Tímto děkuji instruktorům, kteří nám galantně pomáhali, a i těm, kteří nás u toho fotili. Musí to být nádherné fotky. :D Tip nejen pro holky – pozvěte na pivo hasiče, ti to mají v malíku. :D

Na památku máme místo kérek na předloktí nádherné žlutomodrofialové obrazce. Vypadáme, jako bychom „na něčem jely“, teď nám instruktoři při našich občasných záchvatech smíchu těžko uvěří, že jsme „čisté“. :D Tady nám mnohým došlo, že nejvíc je to o hlavě a pořádek je na čem pracovat. Další dny byly o přesunech, taktice a pořádku. Ta byla vždy na závěr dne, tak jsme se, znavení, zajímavě motali. Musím ale všechny pochválit, (přestože pořád remcám a mnohé tím iritují), je to mnohem a mnohem lepší než před týdnem. :D Taktika musí nadchnout snad každého. Je však fyzicky náročná. Pro mě osobně při stahování se loupáním či oponou do kopce se zvednutou zbraní v silné ruce... Další věc, na které se bude pracovat – sprinty – nejlépe se zátěží.

Moc mě bavilo kopání okopu pro ležícího střelce v částečně jílovité půdě s kameny a kořeny keřů, kde jsem měla pozici.

Na to mám trénink ze zahrady. Jela jsem s krtečkovým rýčkem přesně jeho stylem. A hlínu našla ještě večer v prádle. I kolegyňce se dařilo. Ta třetí vyfasovala snad nejhorší flek a moc se nadřela. Navíc jí od rána nebylo dobře, už při ranním přesunu a čekání v kruhovce. Sláva „ružovým lentilkám“.

Je neuvěřitelné, jaké hlouposti se člověku honí hlavou, když už nemůže. Třeba při běhu do dlouhého kopce, plně naložená, jsem si jen rezignovaně povzddechla „no jó, mládí vpřed“. Těch někdy i dvacet let rozdílu mezi mnou a borci, musí být někde vidět. A říkám si, že jsem měla běhat víc. Je to tu hodně o běhání. Ne o lehkém ranním výklus. Tak případně přehodnotte trénink.

Cesty zpět na kasu jsou též zajímavější. Padla věta, že záhy poznáme, proč si máme dát kolenní chrániče ke kotníkům. Poznala jsem to po 300 metrech běhu. Nedržící suchý zip se zaháknul k druhé noze a já sebou flákla. Jsem ráda za blembák na hlavě, zápěstí je v cajku, jen to už zhmožděné koleno ne. A přišla jsem o taktiku a brodění na druhý den. Děkuji instruktorovi, který to se mnou vzadu odfuněl až k baráku. Když funí dva, jde to líp a bolest je snesitelnější, pokud se daří došlapovat pořád stejně.

Mám tušení, že na pondělním komplexáku brod proběhne zas, tak o něj snad nepříjdu. Šlo info, že možná bude i ohňová dráha. Myslím, že příští „týdenní hlášení“ bude ještě zajímavější. :D

Blíží se závěrečné testy, praktické zkoušky a střelecká. Některým z nás to nepřidává na klidu, protože na učení moc času nebylo. Nejednoho napadne, že po 4 týdnech záhulu by byla škoda to podělat u zkoušek.

Borkyně a borci, všem nám držím pěsti. Myslím, že nás odešlo méně, než se očekávalo. Snad už projdeme komplet všichni! Také touto cestou přeji našemu zraněnému vojínovi co nejrychlejší a úplně uzdravení. Ale pořád je zde i krapet času na legraci

či romantiku. Když máte na louce 10 minut volna po jídle, pozorujete mráčky, motýly a všechno možný. Dlouho to nevydrží, protože jsme veselé kopy. A říkáme si, že na povel „vztyk“ nebudeme reagovat. Jsme přece maskovaní a nenajdou nás. :D Anebo jsme umřeli po požití UOO (univerzální oranžové omáčky – zde jsme si nebyli jisti, jestli ji máme za ty 4 týdny počtvrté či popáté).

Kolegyňka začala popisovat mužům, jak se z nás stávají chlapi. Pliváme, některé

„hrubě klejeme“, sílí nám nohy a ruce, ztrácíme objem v jisté části hrudi, začínáme „mít koule“ a už chybí jen malý detail. :D Kolega podotkl, že kousek v Brně je plastická chirurgie. :D

Takže, zde máte, ženy a dívky, stručné shrnutí, co to tu s vámi udělá. Ale je to krásný a stojí to za to. :D Prchám se učit, ať vám příští týden můžu psát zvesela a ne se smutně loučit.

Zdraví vás jedna ženská.

Příručka životní prostředí

Pro usnadnění práce pracovníkům pověřeným ochranou životního prostředí a pro sjednocení činností zpracovali příslušníci Agentury logistiky, za přispění odborníků z útvarů a zařízení resortu obrany, „Příručku pro pracovníka ochrany životního prostředí v resortu MO ČR“.

Příručka je průvodním dokumentem, podle něhož je schopen oblast ochrany životního prostředí (OŽP) VÚ/VZ zabezpečit i pracovník, který se touto problematikou doposud nezabýval. Kromě ucelených informací a odkazů na jednotlivé předpisy obsahuje příručka vzory všech

dokumentů, které musí být v této oblasti zpracovány.

Příručka je k dispozici v tištěné i elektronické podobě. Tištěná verze byla distribuována pracovníkům pověřeným OŽP na odborných shromážděních. Příručku lze rovněž vyžádat u řídicích pracovníků OŽP Odboru ubytovacího a stavebního zabezpečení Agentury logistiky. Elektronická verze je k dispozici v aktuální verzi na šisových stránkách Agentury logistiky ve složce Speciálních služeb OUSZ ALog.

Redakce A reportu

Armáda České republiky začala zajišťovat Leteckou záchranou službu i v Jihočeském kraji

Jižní Čechy: 00:00:01 hodin 2017

V souladu s rozhodnutím vlády zajišťuje Armáda České republiky leteckou záchranou službu v Jihočeském kraji od první vteřiny nového roku. Příslušníci 24. základny dopravního letectva a Centra letecké záchrané služby tak působí ze dvou míst pro území tří krajů – Karlovarského, Plzeňského a Jihočeského. První základnou je Plzeň-Líně, novým působištěm se stává Bechyně.

Armáda České republiky dosud provozovala leteckou záchranou službu v Karlovarském a Plzeňském kraji. Základnu pro tyto kraje má v Plzni-Líních. Jižní Čechy se tak stávají třetím regionem a vrtulníky W-3A Sokol budou startovat z Bechyně. Od konce loňského roku má Armáda České republiky připravené čtyři plně provozuschopné vrtulníky W-3A Sokol a od 1. ledna 2017 zajišťuje leteckou záchranou službu i pro Jihočeský kraj.

pomoc na takové úrovni, jaké je schopna, a to znamená na té nejvyšší," dodal ministr Stropnický.

Ministr si vyzkoušel i simulovanou aktivaci startu záchraného vrtulníku s posádkou, jež je při ostré akci vždy v kompetenci hejtmana.

„Pro armádu to znamená, že splnila úkol, který jí byl uložen vládou České republiky v březnu tohoto roku," informuje generálporučík František Malenínský, zástupce náčelníka Generálního štábu – náčelník štábu. „Úkolem bylo připravit další stanoviště pro leteckou záchranou službu v jižních Čechách. Pro armádu to znamenalo provést přípravu, spočítat všechny náklady, analyzovat počty lidí, které jsme schopni pro tuto službu vyčlenit.“

Dále generál Malenínský upřesnil, že Armáda České republiky do konce loňského roku provedla veškeré generálky šesti vrtulníků W-3A Sokol a připravila čtyři plně provozuschopné, které zajišťují leteckou záchranou službu pro celý Jihočeský kraj.

Armáda má dlouholeté zkušenosti

Provozování letecké záchrané služby spadá pod Agenturu vojenského zdravotnictví Armády České republiky. „Zajištění provozu tady v Bechyni, to neznamená jen zajištění druhého stanoviště, ale v té přípravné fázi to představovalo i rozšířit početní stavy lékařského a nelékařského personálu z vlastních řad a zajistit i smluvní vztahy lékařů a zdravotníků bývalé jihočeské záchranky," doplňuje informace brigádní generál Zoltán Bubeník, ředitel Agentury vojenského zdravotnictví AČR a dodal, že armáda má s poskytováním letecké záchranky dlouholeté zkušenosti právě ze svého prvního stanoviště, z letiště Plzeň-Líně. „Jen předloni vrtulníky Sokol vzlétly z Líní k 548 letům, při kterých nalétaly 463 hodin," doplnil generál Bubeník.

Personál jihočeské letecké záchranky tvoří devět záchranářů a tři lékaři. Všichni se teď stanou civilními zaměstnanci armády a doplní tak personální počty armády.

Bechyně je pro armádu výhodnější

Armádní analýza ukázala jako výhodnější stanoviště pro vojenské stroje letiště v Bechyni. „Ze základny v Bechyni dosáhneme lepšího zajištění lékařské péče, a to nejen pro Jihočeský kraj," doplnil ministr obrany Martin Stropnický.

Základna má geograficky lepší polohu, protože je více ve středu kraje. Vojenští záchranáři tak mohou v kratší době poskytnout pomoc více pacientům. Podle analýzy budou armádní vrtulníky schopny z Bechyně v doletovém čase do deseti minut obsloužit o sto tisíc obyvatel více, než kdyby létaly z Českých Budějovic. Při patnáctiminutovém doletu to pak bude o téměř 250 000 lidí víc. Rovněž provoz by měl být levnější, protože armáda využívá vlastní pozemky a nemusí tedy platit za pronájem stanoviště. Personál na zemi bude také ubytován a stravován v armádních objektech, s letištěm totiž sousedí 15. ženijní pluk.

Text: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba

Vyškovské cvičiště zápalných látek dokáže potrápit i ty nejzkušenější

Ohňová dráha

Z výcviku ji znají všichni. Základáci, záložníci, ale i nedávni dobrovolníci. Dráha, určená k simulaci zadýmeného prostředí, kupříkladu v městské aglomeraci, představuje unikátní prvek, díky kterému lze simulovat obtížné prostředí a samozřejmě si vyzkoušet užití ochranných prostředků v praxi.

Armádní instruktoři na dráze cvičí vojáky jak překonat kontaminovaný prostor, ale především i jak se spoléhat jeden na druhého. Pro mnohé nováčky jde o první seznámení s plynovou maskou v praxi. Je něco jiného probrat teorii v učebně a následně v praxi vyzkoušet správné nasazení a použití. Netěsnost při výcviku má za následek dušení, ale stále jsou zde instruktoři, kteří dohlíží na celý průběh a v případě potřeby zasáhnou. Netěsnost v boji, tedy špatně nacvičená manipulace by mohla mít fatální následky.

Není nic vidět

„Ohňová dráha simuluje cvičícím pohyb v zadýmeném a hořícím prostředí staveb, domů, průmyslových komplexů a tunelů," uvedl jeden z instruktorů výcviku. Při překonávání nástrah nejprve musí účastníci překonat zcela zakouřený sklep, do kterého se vstupuje po schodech a vylézá na opačné straně po žebříku. Kouř uvnitř je tak hustý,

A fakta

Zápalné látky patří k bojovým chemickým látkám. Je-li jich použito v masovém měřítku, jak tomu bylo v druhé světové válce, mohou jejich účinky předčít jenom atomové zbraně. Reálným předpokladem hromadného použití je jejich jednoduchá výroba, surovinová dostupnost a vysoká účinnost. Ze zkušeností z druhé světové války vyplývá, že zápalné pumy způsobily asi trojnásobnou škodu než pumy trhavé tříštivé. Z bojového hlediska se kladou na zápalné látky zejména tyto požadavky: Zápalná látka má hořet za vysoké teploty (minimálně 800°C) a za maximálního množství uvolněného tepla. Hoření těchto látek má mít určitou optimální rychlost, podmiňující zapálení běžných druhů cílů. Látka má být obtížně hasitelná, čehož lze dosáhnout vhodnou kombinací několika druhů zápalných látek. Má být stálá vůči mechanickému působení a běžným výkyvům teploty prostředí.

že nelze vidět vlastní ruku přímo před obličejem. Poté musí účastníci projít několika labyrinty uvnitř hořících domů a překonat překážky v podobě hořících kladin nebo tunelu.

Jdu!

Při zdolávání labyrintů hrozí i další nebezpečí. Nepřítel. I ten může být na situaci připraven, v reálném nasazení bude na rozdíl od vojáků prostor znát perfektně, a získá tak výhodu momentu překvapení. Vojáci, kteří do zadýmených prostor vstupují, musí být kryt jeden druhého a vzhledem k minimální, či přímo nulové viditelnosti musí mít neustále přehled o pohybu svých spolubojovníků. V realu vypadá taková jednotka jako vlak, který má vedoucí lokomotivu v podobě prvního vojáka vstupujícího do prostoru a za ním pochodují další. V jedné ruce vždy drží zbraň, druhou se drží za rameno vojáka před sebou. Vedoucí voják pak musí zvládnout provést celou jednotku v bezpečí a v případě nástrah na ně hlasitě upozornit. S maskou se špatně mluví, a proto musí být informace jasná, rychlá a zřetelná.

Oheň

Na dráze je kromě zadýmených labyrintů další řada nástrah. Zapálený tunel, kdy doslova účastníky olizují plameny, a proto je třeba překážky zdolat rychle, bez zaváhání, či pohyblivě se kláda, pod kterou instruktoři zapalují připravené hořlaviny. Hustý dým a šlehající plameny v kombinaci s kývajícím

se kládou zavěšenou na řetězech si vybírají svoji daň. Stres ovšem při důsledném drilu odpadá a pro vojáky se stává nástraha rutinou. Stejně tak i pokračování v podobě úzké dráhy, na kterou je třeba vystoupat po krkolomné plošině. Zde se k ohni přidává i zhruba dvoumetrová výška. Důležitou roli hraje i roční období, kdy je výcvik prováděn. Zimní měsíce sýtají další nástrahy v podobě náledí, kdy vojenské kanady snadno sklouznou a adept může kdykoliv spadnout. Leč proto je výcvik náročný, vojáci často musí překonat sami sebe a jít za hranici strachu, jen tak je možné se připravit na vše, co vojenská profese obnáší.

Text: Michal Voska, foto: Michal Voska, Jan Kouba

Představujeme spojovací jednotku, která spadá pod alianční velitelství v polské Bydhošti

DCM z Lipníku

DCM (Deployable Communication and Information Module) je spojovací jednotka NATO dislokovaná v Lipníku nad Bečvou. Spadá pod přímé velení 3. spojovacího praporu NATO (3NSB – 3rd NATO Signal Battalion) dislokovaného v polské Bydhošti. Velitel 3NSB je vyčleňován z řad příslušníků spojovacího vojska AČR.

Prapor vznikl z důvodu neustále se zvyšujících požadavků na zabezpečení komunikační a informační podpory v zahraničních operacích a na mezinárodních cvičeních. Česká republika byla oslovena s nabídkou k vytvoření jednoho spojovacího modulu DCM. V roce 2008 bylo schváleno vytvoření českého DCM a bylo rozhodnuto o dislokaci jednotky v posádce Lipník nad Bečvou v sestavě 101. spojovacího praporu. Po reorganizaci některých složek AČR je české DCM od července 2013 součástí

Centra operačně-taktických systémů velení a řízení AKIS. To jednotce DCM zajišťuje národní logistickou podporu.

Od počátku působení této české jednotky jsou její příslušníci nasazováni do mezinárodních operací (ISAF/RS, KFOR, Active Fence), kde se podílejí na zabezpečení spojení pro velitelství NATO. Dále zabezpečují komunikační a informační podporu pro celou řadu aliančních cvičení. Konkrétně se jedná například o Steadfast Jazz, Steadfast Cobalt, Steadfast Indicator a Brilliant

Capability. V roce 2016 byly prověřeny schopnosti jednotky na certifikačním cvičení IDEE 2016 v Polsku.

Dalším úkolem jednotky je zabezpečení pohotovosti ve prospěch NRF a VJTF. Na principu pravidelných rotací jsou pohotovosti střídavě drženy všemi mezinárodními jednotkami DCM. Doby pohotovosti se pohybují v rozmezí 5–30 dní a jsou přizpůsobovány aktuální bezpečnostní situaci ve světě. Aktivace jednotky probíhá na základě vydaného aktivčního rozkazu nadřízeného velitelství NATO. Poslední cvičná aktivace české jednotky proběhla v říjnu 2016. Úkolem jednotky bylo po provedení aktivace přesunout se s veškerým materiálem do Bydhoště a na místě určitě zabezpečit v časových normách spojení pomocí přidělené techniky pro dané místo velení.

Jednotka musí být schopna nasazení kdekoliv na světě v co možná nejkratším čase. Z tohoto důvodu je kladen velký důraz na flexibilitu, variabilitu a modulárnost celého systému. Zaměření jednotky také klade vysoké nároky na znalosti a profesionalitu vojáků. Nasazení v mezinárodním prostředí vyžaduje dobré zvládnutí anglického jazyka. Velké požadavky jsou kladeny na znalost předpisů a norem NATO a na pochopení fungování aliančního systému logistického zabezpečení. Nemalý důraz je kladen i na odbornou připravenost příslušníků jednotky, kteří musí být

schopni orientovat se v oblasti satelitních a IT technologií.

Hlavním komunikačním prvkem celého systému je satelitní terminál DSGT (Deployable Satellite Ground Terminal), jehož součástí je několik modemů, z nichž každý je schopen přenášet data se šířkou pásma až 10 Mbit. Díky tomu je LINC-E (Limited Interim NRF CIS – Enhanced) ve své rozšířené verzi schopno zabezpečit připojení místa velení do páteřní sítě NATO až pro 300 koncových uživatelů, včetně jejich vybavení pracovními stanicemi, tiskárnami, scanery a IP telefony.

Česká jednotka DCM díky profesionálnímu přístupu a práci svých příslušníků významným způsobem přispívá k dobru jménu AČR v zahraničí a zároveň poskytuje jedinečnou možnost příslušníkům spojovacího vojska AČR získávat praktické zkušenosti a znalosti z oblasti komunikačních a informačních technologií z působení v mezinárodním prostředí.

Text: Karel Mazánek,
foto: archiv jednotky DCM

A fakta

Podpora cvičení 2011–2016

2011 – Steadfast, Litva, říjen–listopad
2012 – Steadfast Juncture, Estonsko, říjen–listopad
2013 – Steadfast Cobalt, Polsko, duben–květen
2013 – Steadfast Jazz, Lotyšsko, září–listopad
2014 – Steadfast Cobalt, Litva, květen
2014 – Trident Juncture, Norsko, září–říjen
2014 – Trident Lance, Německo, listopad–prosinec
2015 – Steadfast Cobalt, Polsko, květen–červen
2015 – IDEE, Polsko, červen
2015 – Trident Juncture, Itálie, říjen–listopad
2016 – Steadfast Cobalt, Rumunsko, květen–červen
2016 – Steadfast Indicator, Rumunsko, květen–červen
2016 – Brilliant Capability, Polsko, květen–červen
2016 – IDEE, Polsko, říjen

Zahraníční operace 2012–2016

2012 – ISAF, Afghánistán, 4 VZP
2013 – KFOR, Kosovo, 2 VZP
2013 – Active Fence, Turecko, 4 VZP
2014 – KFOR, Kosovo, 6 VZP
2014 – Active Fence, Turecko, 7 VZP
2014 – ISAF, Afghánistán, 1 VZP
2015 – RS, Afghánistán, 1 VZP
2015 – KFOR, Kosovo, 3 VZP
2015 – Active Fence, Turecko, 7 VZP
2016 – RS, Afghánistán, 9 VZP
2016 – KFOR, Kosovo, 3 VZP

Inzerce

Velitel 601. skupiny speciálních sil organizuje výběr kandidátů pro služební místa

velitel bojové skupiny (poručík až nadporučík)
výuční list
operátor bojové skupiny (rotmistr až nadrotmistr)
maturita

<ul style="list-style-type: none"> - pracovník štábu (rotmistr-nadrotmistr) maturita, personální skupina - starší důstojník (poručík-nadporučík) VŠ/Bc., skupina zabezpečení majetkem a službami - důstojník skupiny provozu (poručík-nadporučík) VŠ/Bc., skupina provozu - náčelník plánovací skupiny (nadporučík-kapitán) VŠ/Bc., plánovací skupina - starší pracovník štábu (nadrotmistr-praporčík) maturita, plánovací skupina - pracovník štábu (rotmistr-nadrotmistr) maturita, plánovací skupina - stálý operační dozorcí (rotný-rotmistr) maturita - starší operátor - specialista (četař-rotný) maturita, zásobovací skupina - starší fidič - specialista (desátník-četař) výuční list 	<ul style="list-style-type: none"> - starší strojník (svobodník-desátník) výuční list - velitel pracoviště (kuchař) (rotný-rotmistr) maturita - starší kuchař (desátník-četař) výuční list - fidiči skupin V-B/V-C (svobodník-desátník, četař-rotný) maturita - starší mechanik - specialista (VŘP V-B/V-C), (rotný-rotmistr) maturita - náčelník skladu (rotný-rotmistr) maturita, majetková uskupení - 2.1, 2.4 - starší skladník (desátník-četař) výuční list, sklad M.U. - 2.2 - specialista (rotmistr-nadrotmistr) maturita, spojovací pracoviště
--	--

Termíny konání:
24.4. - 30.4.2017
28.8. - 3.9.2017

Kontakt:
personální oddělení: aic.:411 595
personalni@601skss.cz

QR kód:

www.601skss.cz/vyberove-řízení.html

Služební místa nepodléhají výběru osob dle Směrnice NGŠ AČR č. 430-1/2016-2230 ze dne 30.6.2015

Nemocnice roku 2016:

ÚVN Praha

Organizace Health Care Institute vyhlásila koncem loňského roku výsledky celostátního projektu Nemocnice ČR 2016, který byl realizován od 1. února do 31. srpna 2016 ve 155 zdravotnických zařízeních České republiky. Do soutěže se zapojila také Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice v Praze... A zvítězila.

Co se za tímto úspěchem skrývá? Jak si nemocnice hodlá udržet vysokou nastavenou laťku? A také jaké má plány do budoucna? Na to jsme se zeptali jejího ředitele profesora MUDr. Miroslava Zavorala, Ph.D.

Pane profesore, prozradte nám, jak se vám podařilo nechat půl druhé stovky nemocnic za sebou?

Nevnímám to tak, že jsme nechali nemocnice za sebou. S mnohými velmi úzce spolupracujeme a jsou našimi rovnocennými partnery. Vítězství v konkurenci 155 zdravotnických zařízení nás pochopitelně velice těší, neboť jsme ho získali na základě vyjádření pacientů i zaměstnanců, kteří hodnotili míru pocitu bezpečnosti a také spokojenosti s kvalitou poskytované péče. Zaměstnanci pak se vyjadřovali k podmínkám, které jim jejich zdravotnické zařízení poskytuje. Účast v soutěži nám umožnila určitě srovnání s dalšími fakultními nemocnicemi i zdravotnickými zařízeními v Česku a také jsme dostali cennou zpětnou vazbu, co by si pacienti přáli ještě zlepšit nebo čeho si na naší práci nejvíce cení. Označení „nejlepší nemocnice“ nás zároveň zavazuje

a je třeba vnímat i to, že s sebou přináší zvýšené nároky a očekávání pacientů. Výsledek považuji za uznání každodenní trpělivé, obětavé odborné práce našich zdravotníků.

V dnešním zdravotnictví vládnu především přístroje a nové technologie. Nicméně tím nejcennějším stále zůstává člověk – lékař a zdravotnický personál. Ocenění je jistě především jejich zásluha. Jak a čím své zaměstnance motivujete?

Označila jste to přesně. Největší hodnota je v lidském potenciálu. Stabilní vedení, týmová práce, vzájemná důvěra, společné úsilí, dobře nastavené procesy i zdravý rozum, to jsou hodnoty, na nichž je možné stavět. Mít tým, který pracuje profesionálně, s nasazením, s lidským přístupem a zároveň na vysoké odborné úrovni, to je opravdový dar a není jednoduché zajistit a motivovat špičkové zdravotníky. Vítězství v soutěži Nemocnice ČR 2016 je výsledkem jejich povinné práce, starostlivosti, empatie, vztahu k pacientům. Všem patří velké poděkování. Práce ve zdravotnictví je velmi specifická. Možnost odborného růstu, dalšího vzdělávání, práce s nejmodernějšími přístroji

v týmu se špičkami v oboru, to jsou hodnoty, které většinu zdravotníků motivovat dokážou, a my se je snažíme i za podpory našeho zřizovatele Ministerstva obrany zajistit. Naše nemocnice může nabídnout také prestiž pracoviště, veřejné uznání. A máme ještě jeden velký benefit – lékaři i sestřičky k nám přicházejí také proto, aby se stali specialisty na vojenskou medicínu, aby mohli jako zdravotníci pracovat v zahraničních misích.

Vítězství znamená zároveň velký závazek do budoucna. Jak se chystáte tuto laťku udržet a prozradíte, jaké jsou další plány a cíle rozvoje nemocnice v nejbližších letech?

Každé významné ocenění, které Ústřední vojenská nemocnice obdrží, přijímáme s pocitem velké zodpovědnosti a závazku. Plány na nejbližší období? Nadále budeme plnit naši jedinečnou roli výcvikové, vědecké i výzkumné základny vojenské zdravotnické služby AČR. Již v únoru dojde k rozvoji v oblasti urgentní medicíny, v ÚVN bude zřízeno výjezdní místo Zdravotnické záchranné služby hlavního města Prahy. V nastávajícím roce také uskutečneme přípravu na postupnou rekonstrukci pavilonu B, kde plánujeme zajistit komplexní péči, včetně sociálních služeb, příslušníkům AČR a válečným veteránům. Také věříme, že se v brzké době podaří úspěšně vybudovat naši nemocnici moderním neuroradiochirurgickým zařízením. To jsem zmínil jen některé strategické záměry. Veškerý rozvoj nemocnice směřuje k jedinému cíli: zachraňovat pacienty, léčit je a uzdravovat, navracet je do života, pečovat o ně s maximální profesionalitou a nasazením.

Text: Jana Deckerová,

foto: Jan Kouba a archiv ÚVN Praha

Armáda převzala první balíčky Care Packages

Dárky do Afghánistánu

Cukrovinky, konzervy, vakuované uzeniny, časopisy, ale také vánoční přání a obrázky od dětí byly obsahem balíčků tzv. Care Packages, určených pro české vojáky do Afghánistánu. Tradice zasílání anonymních balíčků, kterou občané dávají najevo, že si váží práce vojáků v zahraničí, se ujala i v České republice. Po prvních, soukromých balíčcích převzala Armáda České republiky iniciativu a zajistila transport vojenským speciálem.

Pro jednodušší komunikaci dárců vznikla na Facebooku skupina Podporujeme vojáky AČR, jejíž členové si tak začali vyměňovat zkušenosti se zasíláním balíčků. Armáda České republiky tuto skupinu oslovila a nabídla jí spolupráci. Jedna z organizátorek, Dana Lišková Šváblová, se svými přáteli přijela na konci prosince do Pardubic, aby předala balíčky Centru zabezpečení zahraničních operací a mimořádných stavů. To zorganizuje jejich dopravu vojenským speciálem do mise. Pro nasazené vojáky je velmi důležité, aby věděli, že si naši občané váží toho, co dělají pro vlast. Hmatatelné spojení s domovem v podobě drobností typických pro naši zemi je pro ně velmi důležité.

Sounáležitost s vojáky

Jak uvedla Dana Lišková Šváblová, zasláním balíčků chtějí vyjádřit sounáležitost s vojáky, poděkovat jim a ukázat, že si váží jejich práce. Pomoc armády ji potěšila: „Jsme rádi, že nám armáda vyšla vstříc a balíčky

vojákům do mise dopraví. Oceňujeme její podporu a doufáme, že budeme v další spolupráci pokračovat.“ Tradice Care Packages (pečujících balíčků) sahá hluboko do historie, konkrétně do období konce druhé světové války, kdy kvůli neuskutečněné invazi do Japonska zbylo velké množství potravinových dávek. Přebytky odkoupili občané a poslali je vojákům do Evropy.

Obrázky od dětí

O tom, jaké to na základně v Bagrámu je a co vojáci nejvíce postrádají, ví své i četař Lukáš Ryšavý, který se před necelým měsícem z Afghánistánu vrátil. „Samozřejmě se nám všem stýská po české kuchyni, po sladkém. Já jsem balíčky dostával od rodiny, manželka posílala dobroty pro mě i kluky poměrně často,“ vzpomíná četař Ryšavý. „Nikdy nezapomenou na to, když manželka jednoho kolegy, která učí ve školce, poslala balík, v němž byly obrázky od dětí a dopisy, které s učitelkami napsaly. Všechny nás to moc dojalo. Celkově z dopisů a z toho, když vidíme, že si naši práce někdo váží, máme největší radost. Bylo mezi námi i pár kluků, kteří doma buď nikoho neměli, nebo si jejich příbuzní posílání balíčků nemohli dovolit. Pro ně už jen dopis se slovy podpory znamená strašně moc.“

Je třeba řád

Je ovšem nutné dodat, že první várka balíčků byla odeslána na náklady darujících, což znamenalo řádově tisíce korun. Nicméně je třeba brát v potaz povolený obsah zásilek (domácí potraviny v kombinaci s dobou doručování a teplotními a hygienickými podmínkami v místě působení atd.). Z toho důvodu je třeba tuto obdivuhodnou snahu koordinovat s armádou, aby nedocházelo k neúmyslnému ohrožení například doručením již zkažených, bezcenných potravin. To vede k dalším starostem s ohledem na potřebnou likvidaci.

Text: Michal Voska, mjr. Vlastimila Cyprisová,
foto: mjr. Vlastimila Cyprisová

Představujeme muniční službu Agentury logistiky

Než voják vystřelí

Obdobně jako zbrojní zabezpečení (minulé číslo A reportu) je Muniční služba odborným řídicím orgánem resortu MO, zřízena u Agentury logistiky. Zabezpečuje veškeré subprocesy v oblasti životního cyklu vojenské munice od malorážového střeliva až po řízené rakety. A to průřezově pro všechny organizační složky resortu MO (jednotky a zařízení v podřízenosti NGŠ AČR, Vojenskou policii, Vojenské zpravodajství a Hradní stráž).

Každodenní chléb těchto odborníků představuje komplexní zabezpečení počínaje přípravou pořízení nové munice, realizací nákupu v součinnosti s akvizičním pracovištěm, zabezpečením jejího bezpečného skladování, sledováním jakostního stavu, přezkušováním munice až po ukončení její doby použitelnosti a následně i likvidaci.

Prioritní cíl v zajištění bojeschopnosti vojsk a technické bezpečnosti munice při jejím používání je řízen vrcholovým majetkovým manažerem MU 5.0 resortu obrany pplk. Pavlem Markem. Pro naplnění

samotných procesů má k dispozici Centrum zabezpečení municí, které zajišťuje skladování munice, její údržbu a samotné zkušebnictví. Muniční zkušebna provádí chemiko-fyzikální a střelecké zkoušky za účelem ověření a zajištění bezpečnosti, funkčnosti a spolehlivosti. Je jediným takovýmto zařízením v AČR.

Udržitelnost životního cyklu je významně ovlivněna již v jeho počáteční fázi při příjmu nové munice. Velký důraz je kladen na získání relevantních informací o zabalovaných výbušninách. Data o počátečních vlastnostech jsou využívána k dalšímu

sledování jejich degradace. Zavedený proces je definován nespočtelným množstvím standardizačních, resortních i legislativních dokumentů, které zabezpečují používání funkční a především bezpečné munice po uplynutí výrobcem stanovené technické životnosti. Cílem je šetřit náklady na její likvidaci a následné pořízení, a především efektivně využít výkonosti velmi stabilních vojenských trhavin. Význam je o to větší, že existuje celá řada výkonných typů střel nebo raket, jež jsou předurčeny pro zabezpečení bojové činnosti vojsk a v běžném mírovém životě je nelze použít, jako například podkaliberní munice nebo finančně náročné letecké střely.

Zdánlivě bezendný objem skladových zásob dvousettisícové armády byl v některých komoditách vyčerpán, v jiných se stal nepotřebným z důvodu přezbrojení soudobými zbraňovými systémy. Současně realistické navýšení finančních zdrojů v posledních dvou letech umožňuje pokračování nastartovaného procesu optimalizace rezerv munice v centrálních skladech a podle

rozpočtového výhledu bude pokračovat i v letech následujících. Dosažený deficit téměř 23 miliard korun jen v oblasti munice bude eliminován minimálně příštích patnáct let, a to jak z hlediska kapacit akvizičních procesů, tak především z hlediska hospodárného využití životního cyklu munice. Není účelné ani hospodárné pořídit munici v jednom roce za pět miliard a o dvacet let později ji zlikvidovat.

Armáda České republiky při svých úkolech využívá střelivo a munici jednotkových cen od 5 Kč do 1 milionu USD za kus, průměrný náboj větší ráže stojí od 60 tisíc Kč do 2,5 mil Kč. V důsledku zhoršení bezpečnostní situace došlo k nárůstu celosvětové poptávky, což kromě zvýšení cen vedlo k prodloužení dodacích lhůt munice. Ty jsou standardně od 12 do 25 měsíců. Zvýšením rozpočtu se podařilo skutečně nasmlouvat munici za 3,5 miliardy Kč. Její velká část je v současné době ve výrobě. Od ledna 2015 byla již fyzicky naskladněna munice za 857 milionů Kč. Nicméně za stejné období byla při plnění úkolů vojsk spotřebována munice za 1 331 milionů Kč.

V současnosti se podařilo mimo standardní malorážové munice pro soudobé pistole, útočné pušky, kulometry i odstřelovací pušky pořídit mnoho nových i moderních druhů munice a prostředků pro uspokojení potřeb uživatelů průřezem celého resortu. V roce 2015 byly naskladněny nové redukované náboje k výcviku osádek obrněných transportérů Pandur v omezených výcvikových prostorech. Uživatelé obdrželi

bezpečný a moderní ruční osvětlovací a signalizační prostředek jako náhradu přestárlé „Rosky“ (pozn. redakce: raketa ruční osvětlovací 40 mm).

V roce 2016 byly pořízeny k výcviku náhradní náboje pro RPG-7 splňující normy identifikace podle NATO. Zavedena byla nová plastická trhavina Semtex 90 PH – náložky pro plnění úkolů v extrémních klimatických podmínkách. Pořízena byla dále řada druhů munice pro účelové a speciální použití, dýmové granáty, směrové

A fakta

Stejně jako o zdraví dětí, tak i o jakost munice se pečuje již v době těhotenství, respektive výroby. Zástupci SOJ dohlížejí na kvalitu výrobních technologií a komponentů přímo na lince. Zevrubnou „zdravotní prohlídku“ absolvuji náboje stejně jako náloživo při vojenských zkouškách během přebírání do armády. Zkušební pracovníci Pokusné dělostřelecké střelnice ověřují, zda má nová munice potřebnou přesnost i účinnost a zaměstnanci zkušebny ověřují, zda nebylo chemické složení ochuzeno. Preventivní „kondiční“ prohlídka čeká po určitém čase na každou muniční sérii. Desetitisíce nábojů jsou každým rokem prozkoumány a vystříleny. A to z důvodu prověření jejich kondice, v tomto případě technického stavu. Zjišťuje se tak, zda jsou schopny dalšího použití v reálném životě u vojsk.

nálože s využitím měděného výbuchem tvarovaného projektilu, tzv. EFP (pozn. redakce: Explosively Formed Projectile).

V důsledku téměř nulové poptávky u tuzemských výrobců mnohé komodity úplně vymizely z trhu. Po dlouhých letech dochází k složitě a mnohdy strastiplně obnově výroby tuzemským zbrojním průmyslem, například elektrické časové bezpečnostní rozbušky.

Rozvojové cíle služby jsou, mimo jiné, eliminovat roztržičnost do podskupin vojenské výzbroje, implementovat systém řízení jakosti procesů, dokončit proces rozvoje odborných specializovaných pracovišť na požadovanou úroveň schopností nebo koordinovat aspekty standardizace a interoperability.

Koncepce služby je v současné době ve fázi zpracování. To ale neznamená, že by služba nepracovala paralelně na stanovených základních cílech. Letos se například podařilo dokončit akreditaci zkušebny munice pro první základní zkoušky. V tomto procesu se bude i nadále pokračovat. Mezi nezbytné projekty patří mimo jiné i vybudování patřičné nemovité infrastruktury s odpovídajícími podmínkami pro skladování inteligentní munice, ale i zkušeben k rozšíření dalších akreditovaných střeleckých zkoušek pro ověření jakostního stavu. S tím souvisí i nutnost proškolení muničních specialistů. Pro splnění daných úkolů je třeba chápat zabezpečení municí jako službu v celém jejím rozsahu.

Text a foto: pplk. Pavel Marek

Opravy tankové techniky pro Armádu ČR zajišťuje podnik VOP CZ v Šenově u Nového Jičína

Tank T-72M4 CZ „na špalkách“

Celková hmotnost 48 tun, tříčlenná posádka, maximální rychlost vpřed 61 km v hodině. To jsou jen některé parametry Tanku T-72M4 CZ, který má ve své výzbroji 73. tankový prapor z Přáslavic. I tato těžká váha však musí občas do servisu, někdy je potřeba i větších oprav. To vše pro českou armádu zajišťuje Vojenský opravárenský podnik CZ (VOP CZ) v Šenově u Nového Jičína.

Tank je určen, jak jinak, k ničení tanků a ostatních obrněných cílů, popřípadě i živé síly protivníka. Dokáže ničit i nízkoletící cíle. Tank T-72M4 CZ je vyzbrojen 125mm kanónem s hladkou hlavní, stabilizovaným ve dvou naváděcích rovinách

s rychlostí střelby do 8 ran za minutu a automatickým nabíjecím zařízením. Jeho další předností je i kulomet 7,62 mm PKT sprážen s kanónem a 12,7 mm protiletadlovým kulometem NSV. S tankem lze překonávat vodní toky jízdou pod vodou, má zadýmovací

zařízení k vytvoření dýmových clon pro maskování i zařízení pro hašení požáru uvnitř vozidla. Modernizovaný tank T-72M4 CZ je po modernizaci tanku T-72 na úrovni srovnatelné s tanky 3. generace. Běžným výcvikem dochází k různým defektům, a někdy i závadám, které je nutné opravit. V těchto případech pak putuje do Šenova u Nového Jičína.

Montáž i demontáž

„Přimo tady se nacházíme ve výrobní hale našeho podniku, kde se provádí montáž tanků, mimo jiné i pro Armádu České republiky,“ říká Miroslav Adamčík z marketingu

VOP CZ. „Nejprve přivezou vojáci z útvaru techniku pro opravu na přejímku, kde naši pracovníci převezmou výstroj a veškerý stav tanku, pak probíhá klasická demontáž a zhodnocení dílů. Některé poškozené díly se opravují tady na místě, některé se musí zadat do kooperace, některé se musí nakoupit nové.“

Technik se zástupci armády provede detailní prostudování potřebných závad, a pokud je toho tank schopen, i jízdu, kde se přímo odhalí závady.

Po nutných opravách se pak provádí montáž jednotlivých skupin a následuje montáž skupin tanku. Opravy probíhají souběžně. „Korba se očistí a nalakuje, současně se to samé provádí s věží a mezitím se opravují jednotlivé skupiny a podskupiny,“ vysvětluje postup oprav Miroslav Adamčík. „Pak se to zase musí všechno soustředit na této montážní hale a provádí se kompletní montáž, postupně od podvozku přes pohonnou jednotku až po věžový komplet.“

Zkušební jízda prověří tank

Vojáci z Přáslavic se tady v Šenově objeví vždy na začátku, kdy předají tank k opravě a pak na konci, když je tank opravený a technicky připravený, si ho přijedou převzít a kompletně přeberou výstroj. „Vyzkoušíme tank, jestli je v takovém stavu, jak jsme požadovali, a zda splňuje všechny parametry,“ informuje jeden z tříčlenné posádky – řidič tanku T-72M4 CZ, který si přijel převzít opravený tank. „Následuje zkušební jízda na polygonu, a pokud je všechno v pořádku, odvezeme si ho na valníku na útvar. Drobné detaily řešíme přímo s odborníky tady na místě. Tank musí být ve stoprocentním stavu.“

Pohonná jednotka – srdce tanku

„Tank, který najede určitý počet kilometrů, anebo je nutné ho po určité době opravit, vojáci AČR ho přepraví k nám do podniku, kde se provede technická údržba vozidla a následuje i běžná oprava tanku,“ vysvětluje Rostislav Moščík, mistr opravy speciálu Vojenského opravárenského podniku v Šenově u Nového Jičína. „Pod tím

se rozumí vizuální opravy dílů, které jsou při běžném používání tanku poškozeny. Jsou to především boční ochrany, pojezdová kola a následně se po defektaci tanku zjišťují další případné závady, které je nutné odstranit. Technickou údržbou vozidla se rozumí opravy a údržba pohonné jednotky tanku, což obnáší výměnu veškerých provozních kapalin, veškerých filtrů, popřípadě i pryžových spojů, hadic a samozřejmě další úkoly, které se zjistí při samotné technické prohlídce pohonné jednotky.“

Po roce 2018 výměna bojových vozidel pěchoty

Armádní technika se do Vojenského opravárenského podniku v Šenově u Nového Jičína začala svázat téměř před jednadesáti lety. Na úplném začátku tu byla ukořistěná německá bojová vozidla, britské tanky Cromwell nebo posléze sovětské T-34. V polovině osmdesátých let tu pak zakotvily tanky T-72, které se tu modernizují, opravují a technicky servisují i v současné době.

Kromě generálních oprav a modernizace tanků se tu vyráběly i Pandury. Vojenská výroba nebo opravárenství má být základem činnosti firmy i do budoucna. Podnik má zůstat ve správě státu. „Potřebujeme opravnu pro pásovou a kolovou armádní techniku a v tomto směru chceme mít jistotu, kterou nám privátní sektor nemůže zaručit,“ zdůraznil ministr obrany Martin Stropnický. „A armádní techniky nebude málo. Jen po roce 2018 chceme například vyměnit několik stovek bojových vozidel pěchoty.“

Vojenský opravárenský podnik připravil program pro bývalé vojáky z povolání. „Chtěli bychom z nich ve firmě vytvořit tým schopné provádět servis po celém světě. Naučili bychom je opravovat techniku, s níž dříve sloužili a pak bychom je mohli využívat v misiích, pokud by to armáda vyžadovala. Pokud ne, pracovali by tady v Šenově, nebo v našich dislokovaných pracovištích po celé ČR. Chceme být blízko uživateli a pomáhat mu plnit jeho úkoly,“ řekl ředitel VOP Marek Špok.

Text: Jana Deckerová,
foto: Jan Kouba

Zaujalo nás v poslední době

Ministr obrany Martin Stropnický se zápisem resortních odborových svazů podepsal novou Kolektivní smlouvu 2017. Ta na nejméně další dva roky garantuje zaměstnancům ministerstva řadu výhod nad rámec zákoníku práce.

Ministr obrany Martin Stropnický ve Vojenské nemocnici v Olomouci slavnostně otevřel oddělení následné intenzivní péče pro děti. Toto jediné pracoviště začne fungovat už od ledna tohoto roku.

V české dílně na základně HKIA v Kábulu (Hamid Karzai International Airport) se uskutečnil parkový den, kdy byla všechna užívaná vozidla pečlivě zkontrolována, vyčištěna a opravena.

Ve věku 101 let zemřel brigádní generál v. v. Imrich Gablech, účastník bojů v Polsku na podzim 1939, vězeň stalinského gulagu a letec RAF.

S téměř třemi desítkami válečných veteránů se v Ústřední vojenské nemocnici v pražských Střešovicích setkala náměstkyně ministra obrany Alena Netolická. U příležitosti vánočních a novoročních svátků jim popřála hodně zdraví a štěstí, zazpívala si s nimi vánoční koledy a předala dárkové balíčky.

V provincii Parwán se uskutečnila vědomostní soutěž, do níž se zapojilo na 1 600 studentů ze 45 škol. V závěru provincie v hlavním městě provincie Charikaru obdrželi vítězové během slavnostního ceremoniálu hodnotné ceny, které jim výrazně pomohou v dalším studiu.

V prostoru afghánské základny HKIA se uskutečnil výcvik v řídicí přípravě skupiny ochrany 20. leteckého poradního týmu. Jednotku nazývanou „strážní andělé“ – Guardian Angels – tvoří vojáci z roty ochrany náměšťské 22. základny vrtulníkového letectva.

Ministr obrany Martin Stropnický ocenil 25 občanských zaměstnanců resortu obrany. Za vynikající pracovní výsledky a iniciativu při plnění úkolů jim udělil děkované listy.

Vláda ČR schválila dokument „Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2025“.

Strategie je materiál Ministerstva obrany k vytvoření podmínek pro transparentní a efektivní zajištění ozbrojených sil ČR moderním, účinným, bezpečným a interoperabilním vojenským materiálem a službami. Rovněž stanovuje, že MO podporuje rozvoj stabilního, udržitelného a vyváženého růstu obranného průmyslu ČR. Dokument současně reaguje na změny bezpečnostního prostředí v návaznosti na Bezpečnostní strategii ČR, Dlouhodobý výhled pro obranu 2030 a Koncepti výstavby AČR 2025.

Služba vojáků 8. jednotky výcvikové mise EU (EUTM) v Mali se přehoupala do druhé poloviny. Mohlo by se zdát, že plnění úkolů se stalo běžnou rutinou, ale opak je pravdou. Jedním z hlavních úkolů našich vojáků je zabezpečení doprovodů příslušníků mezinárodního velitelství. Dále rekognoskují nové prostory pro výcvik maliských jednotek a provádějí s nimi pravidelně taktickou, zdravotní a spojovací přípravu.

Na konci prosince opustilo kasárna Dědice 472 nováčků Armády České republiky, kteří u Velitelství výcviku – Vojenské akademie (VeV-VA) úspěšně absolvovali tříměsíční kurz základní přípravy.

Na začátku ledna se v Bečyni na stanovišti Letecké záchranné služby rozezněla siréna ohlašující zásah. Armádní vrtulník W-3A Sokol s osádkou a přiděleným volacím znakem jihočeské Letecké záchranné služby – Kryštof 13 – šel poprvé do vzduchu.

V prostorách Centra leteckého výcviku LOM PRAHA v Pardubicích se uskutečnilo slavnostní předání certifikátu 39 pilotům Afghánské národní armády.

V Afghánistánu, Mali, Iráku, na Sinaji, Balkánu a v dalších krizových oblastech strávilo letošní Vánoce a příchod nového roku 2017 na 400 českých vojáků. Ani o svátcích se nemohlo zastavit plnění operačního úkolu. Pro většinu z nich tak jsou svátky spojeny především s běžnými každodenními úkoly, jako je patrolování, příprava a údržba techniky či práce ve štábech.

Tak jako každý rok, proběhl Otevřený přebor 15. ženijního pluku ve futsalu, kterého se zúčastnilo pět družstev z Pozemních sil AČR. Samotný turnaj pořádaný bechyňskou posádkou se hraje ve sportovní hale v Týně nad Vltavou, která splňuje náročné podmínky kladené na rozměry a vybavenost haly nutné k zabezpečení turnaje.

Prof. MUDr. Mojmír Kasalický, CSc.: Pořád jsem v první řadě všeobecný chirurg

K profesi tíhnul odmala

Profesor MUDr. Mojmír Kasalický, CSc., jeden ze čtrnácti profesorů, jejichž jméno je spojeno s Ústřední vojenskou nemocnicí – Vojenskou fakultní nemocnicí v Praze, pracuje na zdejší chirurgické klinice na pozici zástupce přednosty pro vzdělávací a vědeckou činnost. Při našem setkání se hned v úvodu ohradil, že je v první řadě všeobecným chirurgem, potom také pedagogem a vědeckým pracovníkem.

Na otázku, co ho vedlo k tomu, aby se stal profesorem chirurgie, lako- nicky odpoví, že to tak prostě přišlo. V rodině nikdo ve zdravotnictví nepracoval a jak to tak vidí, ani jedna z jeho dcer ho následovat nebude. To proto, že práce lékaře je velmi náročná a málokdo ji prý dělat chce. Tedy chirurgii. A argumentuje, že když položí medikům, které vede,

otázku, kdo se chce vydat po cestě chirurgie, zvedne ruku jeden, maximálně dva ze skupiny více než dvaceti studentů.

„Já jsem k té profesi lékaře tíhnul už od malička. Chtěl jsem pomáhat lidem a chodil do takových těch zdravotnických kroužků, a když jsem se rozhodoval na gymnáziu v Botičské ulici, které bylo zaměřeno na přírodní vědy, jakým směrem se dám, zvítězila medicína. Směřování k chirurgii potom vyplynulo z toho, že jsem k ní během studia tak nějak přilnul a dnes jsem za to rád. Rozhodně bych neměnil,“ svěří se profesor.

Začínal ve všeobecné fakultní

Mojmír Kasalický nastoupil v srpnu 1985 jako absolvent na I. chirurgickou kliniku Všeobecné fakultní nemocnice (VFN) v Praze 2 a jak podtrhuje, téměř nic mu tam nechybělo. Vyhovovala mu tehdejší praxe a dokonce dnes s úsměvem vzpomíná i na velmi časté služby. Potom přišla nabídka z Ústřední vojenské nemocnice. To se psal rok 2009.

„Byla to pro mne tehdy výzva, protože jsem měl možnost vybudovat nový tým specialistů, kteří se věnují abdominální chirurgii se zaměřením na bariatrii, tedy chirurgickou léčbu těžké obezity, a dále na rozvoj celé abdominální miniinvasivní chirurgie. Ne, že by se ve Střešovicích do mého příchodu tohle nedělalo, ale například bariatrická chirurgie tady byla na začátku. A to mne lákalo,“ uvede profesor Mojmír Kasalický a doplní: „Podařilo se tady tu bariatrii i tu laparoskopickou chirurgii výrazně povznést. Dal jsem si takový úkol, aby ti mladší, moji následovníci, dělali stále více těchto operací, protože za světem stále v té miniinvasivní chirurgii, i když se to výrazně zlepšilo, pokulháváme.“

V roce 2009 byl také doktor Mojmír Kasalický jmenován profesorem chirurgie a v roce 2010 se stal profesorem na Fakultě zdravotnictví a sociální práce Trnavské univerzity v Trnavě. Pochopitelně, že získání nejvyššího akademického titulu předcházelo dlouholeté studium, stáže doma i v zahraničí a nespočet přednášek i odborných vědeckých prací.

Když stočíme zpět řeč na bariatrii, která je jeho doménou, opraví mne, že nezasa- hují jen do žaludku. „Bariatrie nebo také metabolická chirurgie mění anatomii za- živacího traktu. A my se snažíme navodit jiné poměry v jeho fyziologii, a tím zlepšit klinický stav pacienta,“ upřesní profesor Kasalický.

Třešnička na dortu

Rovněž připomene, že se na I. chirurgické klinice VFN dostal k miniinvasivní chirurgii již v roce 1991, a když se o dva roky poz- ději začaly bariatrické operace provádět

laparoskopicky, od počátku je vedl nebo u nich asistoval. Zdůrazní, že je to jen část jeho profesní specializace. Je to však ona pověstná třešnička na dortu.

Podotkne, že Česká republika dnes je nejen v Evropě, ale i ve světě na předním místě v počtu rakovinového onemocnění tlustého střeva a že i výskyt jiných onemoc- nění střev roste. Například zánětlivá one- mocnění, jako je Crohnova nemoc nebo ulcerózní kolitida, jsou v současné době velmi vážným problémem, kterým ve své každodenní práci také zabývá.

Připomene, že dnes lékaři velmi často spolupracují s jinými specialisty, že je běžné pozvat na konzilia či k samotné operaci jiné odborníky, kteří svou specializací přispívají k úspěšné léčbě. Medicína je nyní tak složi- tá, že je někdy nutné ji řešit multioborově.

Léčba obezity tématem těchto dnů

Příkladem je léčba obezity, na které se v Ústřední vojenské nemocnici v Praze Střešovicích mimo jiné podílejí i psycholo- gové. Ti také na základě psychologického vyšetření sdělí chirurgům, zda je na ni paci- ent připraven a zda ji zvládne po psychické stránce. V týmu na obezitologii je ale také kromě chirurga a zmíněného psychologa také obezitolog nebo diabetolog a nutriční specialista.

„Každý pacient se musí léčit individuálně. Proto staří zkušení lékaři říkali, že medicí- na je umění, že se nedá vše sto procentně vyčíst z knih, že neexistují přesné šablony. Vždycky je třeba se přizpůsobit dané kli- nické situaci. To ale není nic nového, jenom se o tom více píše,“ zdůrazňuje.

Podle profesora Kasalického není pravda, že by v dávné minulosti nebyli obézní lidé, ale bylo jich daleko méně, protože pro za- jištění své existence museli vyvinout daleko větší úsilí, energii, než je tomu dnes.

S tím také souvisí skutečnost, že přibývá obézních lidí. Špatné je, že se v Česku pro- ti západnímu světu operuje obezita velmi málo. Přesná čísla dávají v těchto dnech od- borníci dohromady, ale v posledních deseti letech se u nás operuje stále stejný počet těchto pacientů.

Samozřejmě že jsou to finančně náklad- né operace a pojišťovny je nerady proplá- cejí, ale z hlediska budoucnosti, kdy u pa- cienta potom vypuknou další související nemoci, by byla včasná operace na místě a ještě by se hodně peněz ušetřilo.

Podle názoru profesora Kasalického, který je shodný s míněním Bariatrické sek- ce České chirurgické společnosti, by prý bylo optimální, kdyby se v České republice dělalo asi 2 500 bariatrických operací roč- ně. Což se rozhodně neděje. Navíc čísla, která jsou k dispozici, mohou být zkres- lená o fakt, že do Česka přijíždí za těmito operacemi čím dál více cizinců.

Teorii je potřeba uvádět do praxe

Fakultní pracoviště, jako jsou ta ve stře- šovické vojenské nemocnici, mají výhodu, že výsledky své práce mohou užívat v kli- nické praxi. Existuje tady propojení vědy a výzkumu s praxí. Samozřejmě je to zase určitý komfort pro pacienta, ale i pro lékaře, kteří výsledky vědy mohou aplikovat v kaž- dodenní péči o klienta.

Práce vysokoškolského pedagoga – pro- fesora, který předává své zkušenosti bu- doucím lékařům i těm, kteří se připravují na atestace, Mojmíra Kasalického těší. Roz- děluje ji na teoretické poznatky a na prak- tické zkušenosti získané na operačním sále.

„Chirurgie je řemeslo, které se dynamic- ky vyvíjí. Máme stále nové materiály, nové postupy, rozpoznání patofyziologických postupů nebo principů v hojení nemoc- ných a my ty postupy v praxi upravujeme, přizpůsobujeme. To je věc nesmírně zaji- mavá, zvláště při práci s nastupující lékař- skou generací,“ shrne profesor Kasalický.

Poté, co s panem profesorem začneme probírat jeho pracovní vytíženost, zara- zí mne, kde na to vše bere nejen čas, ale i chuť a energii. Přízná, že bez nadšení pro medicínu a především bez podpory rodiny by to jen velmi těžko takhle úspěšně zvlá- dal. Prozradí, že mnohdy stojí za operačním stolem dlouhé hodiny, a když pak přijde domů, padne, jak se říká, do postele jako podřatý.

Přesto si ale najde čas i na své koníčky, kterými jsou sport a literatura. Snaží se hý- bat. Jít si, když je to možné, zaběhat či pro- jet se na kole. Velmi rád čte tlusté historické romány. Zkrátka udržuje se v kondici s vě- domím, že pro sebe něco dělá.

V závěru navedu profesora opět k otá- zce, která mi nedá spát. Proč je o profesi chi- rurga tak malý zájem?

„Dnešní generace začínajících lékařů vidí, že obor chirurgie je velmi náročný. Především na čas. Každý obor je důležitý. Nechci znevažovat, že něco je více a něco méně důležité. Vůbec ne. Jeden specialista se bez druhého specialisty neobejde,“ snaží se vy- světlit profesor Mojmír Kasalický.

Poté uvede příklad, že existují obory, kde si specialista udělá to své a jde s čís- tou hlavou po splnění své pracovní doby domů. On, chirurg, už dnes ví, že jej druhý den čekají nelehké operace asi do odpole- dne a potom jde ještě učit...

Spojař

Bez spojení není velení. Okřídlená fráze, jejíž důsledky by ovšem při jejím naplnění vedly ke katastrofě. Spojáři zajišťují technické spojení mezi velením a vojskem nebo mezi jednotlivými velitelskými v dané lokalitě. Jsou to takové štiky v armádě. Jednou z nich je i četař Petr Chlíbaek, velitel stanice rádiového družstva hlavního místa velení 4. brigády rychlého nasazení, a to už téměř osm let.

Nejlepší spojáři jsou prý elektrotechnici. To potvrzuje i dvačtyřicetiletý četař Petr Chlíbaek. Do české armády vstupoval už s praxí v oboru, ale lákalo ho vyzkoušet si něco jiného, a jak sám přiznává, trochu vojenského adrenalinu v krvi chlapovi nikdy nezaškodí.

Od telefonní ústředny k radiostanici

„Jsem vyučený elektrotechnik pro strojová zařízení a v civilu jsem dělal servisáka přes telefonní ústředny,“ říká četař Chlíbaek.

„Chtěl jsem si vyzkoušet svůj obor v jiném prostředí a armáda mi přišla jako skvělá výzva. Prošel jsem klasickým náborovým místem, čekala mě zdravotní prohlídka, psychologické testy. Všim jsem prošel a už u náboru se zajímali o mou dosavadní praxi a také o to, zda bych chtěl pracovat ve svém oboru. Nabídlí mi pak rovnou funkci spojáře a dostal jsem i nabídku přímo na umístění ke 4. brigádě rychlého nasazení. Který chlap by řekl, že ne? Letos budu u brigády desátým rokem a vůbec svého rozhodnutí nelituji.“

Rok na „rozkoukání“

Když si vzpomene na své začátky, nebylo to vůbec lehké. Vstupoval do prostředí, které neznal. „Nedokázal jsem si úplně představit, co všechno ta práce obnáší. Ale byl jsem zároveň zvědavý, co mě čeká,“ usmívá se. „Jako první byl samozřejmě kurz morseovky, to je pro spojáře základ. V té se jede pořád. A jako další a daleko náročnější bylo seznámení se s technikou, s radiostanicemi. Předtím jsem pracoval na telekomunikacích, tady mě čekaly radiostanice, tedy diametrálně odlišná práce.“

Kolegové spojáři ho zavedli do výkonů a parametrů stanice, musel projít mnoha kurzy. „Starší a hlavně zkušenější kolegové mi v začátku hodně pomohli. Snažili se, abych se to naučil co nejrychleji a mohl fungovat s týmem,“ vzpomíná Petr Chlíbaek. „Do roka by měl člověk pochopit všechny souvislosti a orientovat se v daném prostředí.“

První na místě, poslední domů

Úkolem spojářů je zajistit spojení na všech úrovních velení se všemi jednotkami Armády České republiky na našem území. Spojení musí fungovat ještě před příjezdem prvního vojáka. Na cvičení přijíždějí obvykle tři vozidla Landrover R7. Ta zajišťují spojení. Posádku tvoří vždy řidič, operátor a velitel stanice. Jedna stanice zajišťuje logistiku, další je pro průzkum a třetí je určena pro velení. Armáda ke spojení používá KV (krátké vlny) stanice a VKV (velmi krátké vlny) stanice. Četař Chlíbaek jako velitel stanice, která se využívá k zajištění spojení v polních podmínkách, dorazí vždy mezi prvními.

Před každým cvičením je nutné zkontrolovat veškerou techniku. Ta musí být ve sto procentním stavu. Kontrolují se všechny antény, všechny radiostanice, všechny stožáry. „Po příjezdu nejprve zajišťujeme místo velení a zabudujeme do toho spojovací prvky,“ vysvětluje velitel rádiového družstva. „Postavíme stožáry, antény. Když začnou najíždět vojáci, spojení už musí fungovat. To pak udržujeme po celou dobu cvičení, zajišťujeme komunikaci mezi jednotlivými prapory, které jsou na různých místech v prostoru. Balíme pak mezi posledními. Jakmile odjede velení, začínáme sklízet naše vybavení a bouráme, co jsme vybudovali.“

Spojaři „jedou“ neustále

Ne každý den je ovšem cvičení. Spojáři „brnky“ fungují při normálním provozu na své základně v Žatci. „To pak jsou klasické nácvičky,“ pokračuje Petr Chlíbaek. „Ráno po nástupu se jde do garáží pro techniku a s tou se vyrazí do terénu. Staví se stožáry, posadí se antény, zapnou se radiostanice, vypíše se dokumentace a určí se čas, dokdy se zahájí provoz. Technika je stále v provozu a běží.“

Spojaři tak drží v pohotovosti sítě, kdyby došlo k nějaké mimořádné události. Spojení se v takovém případě děje vždy jen po zabezpečené armádní síti. Ve výcvikových prostorech není signál a úkolem spojářů je i tak zajistit spojení úplně všude v daném prostoru. „V boji se klasické telefonní spojení nepoužívá,“ vysvětluje četař Petr Chlíbaek. „A my musíme zajistit, aby se žádný narušitel do našeho spojení nenaboural, síť musí být z naší strany stoprocentně zabezpečená. Proto se vždy na začátku cvičení kontrolují všichni účastníci.“

POZOR, NEPŘÍTEL NASLOUCHÁ

Doménou spojářů je rychlost a přesnost. Jejich úkolem není jen zajistit bezpečné spojení, ale musí ho zajistit bezchybně i přesto, že je tlačí čas. Ten musí mít všichni srovnaný na vteřinu stejně. Pro spojáře je to červená kontrolka, po jejímž rozsvícení spojení musí fungovat. Za každých okolností!

Morseovka – základ všeho

Jak už bylo řečeno, samozřejmou nutností je znalost morseovky. „Pokud její znalost není dokonalá, tak je to problém, který se táhne dál,“ konstatuje spojář. „Je to pro nás abeceda komunikace. Má také nejvyšší pokrytí a je to zároveň nejosvědčenější způsob zajištění spojení.“

Proto je nutné téměř denně čárky a tečky drilovat. „Morseovka je náročná na soustředění. Člověk to má naposlouchané, ale neustále si to musí oživovat a opakovat. Musí trénovat. Pokud by to nedělal, ztrácí rychlost v chytání. Na učebně se pustí zařízení, začíná se například s dvěma prvními písmeny, a ta se použít stále dokola, naposlouchá se to a postupně se přidávají písmena další. Tužka, papír a jede se. Do blanketu zpráv pak zapisujeme znaky, které slyšíme.“

Stereotyp nehrozí

Na profesi četaře Petra Chlíbaeka baví i to, že každý den dělá něco jiného. „Není tu žádný stereotyp a zároveň máme možnost,

a je o vlastně nutnost, sledovat vývoj techniky a jaké trendy používají ostatní armády,“ říká spojář a pokračuje: „Na mezinárodním cvičení jsem ještě nebyl, zajišťoval jsem vždy spojení jen na našem území, ale výbornou spoluprací máme s našimi slovenskými kolegy. Důležité je vytvoření společného týmu. Učíme se tak fungovat v rámci aliančních jednotek pro případné nasazení v zahraničí. Musíme mít sladěné postupy pro případ kooperace i s ostatními aliančními jednotkami.“

Umění pracovat pod tlakem

„Adrenalinu si užijeme i proto, že často pracujeme pod tlakem, kdy spojení musí na vteřinu klapnout,“ usmívá se velitel radiostanice. „Zkrátka nesmíme udělat chybu a jedeme precizně, kvalitně a rychle. Při cvičení se pak jede non-stop. V těchto případech se střídáme po osmi hodinách.“ Práce spojářů je sice psychicky náročná, ale zároveň zajímavá. „Práce vás musí bavit, to je základní předpoklad,“ vzkazuje četař Petr Chlíbaek případným zájemcům o tuto profesi. „Musí se však také počítat i s klasickým vojenským výcvikem. Ale každý den je opravdu jiný a s nudou se tu nesetkáte.“

Text a foto: Jana Deckerová

Polská armáda chce vlastní BVP Borsuk

Že by konec polsko-českého projektu?

Polské ministerstvo obrany podle informací deníku Defence24 uvolnilo další finance na vývoj domácího bojového vozidla pěchoty Borsuk od firmy Huta Stalowa Wola (HSW). Takový vývoj ale příliš nepřispívá společnému polsko-českému nákupu bojových vozidel pěchoty (BVP) – Češi preferují nákup zavedeného a bojem otestovaného zahraničního vozidla.

Firma HSW podepsala dohodu o vývoji polského BVP v roce 2014 s Národním centrem pro výzkum a vývoj (NCBiR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju) polského ministerstva obrany. HSW patří do skupiny Polska Grupa Zbrojeniowa (PGZ) a funguje jako koordinátor programu Borsuk (Jezevec). Podle Defence24 centrum NCBiR již poslalo do HSW klíčové dokumenty schvalující dosavadní milníky programu, studium proveditelnosti

i předběžné technicko-taktické parametry vozidla Borsuk. Jinak řečeno, polské ministerstvo obrany je spokojeno s dosavadním vývojem vozidla a uvolňuje další peníze na jeho vývoj. Vývoj prototypu BVP Borsuk skončí v roce 2019, v roce 2021 nebo 2022 začne dodávka sériových vozidel pro polskou armádu. Na začátku roku přitom kořaly zvěsti o tom, že polské ministerstvo obrany dá přednost nákupu zahraničního vozidla. Takové rozhodnutí by uvolnilo

cestu společnému polsko-českému nákupu BVP. Česká republika plánuje nakoupit 230 nových pásových BVP.

Dlouho nebylo jasné, k jaké variantě se polské ministerstvo obrany přikloní. Hlavní problém byl v neexistenci lehkého zahraničního BVP schopného plavby. Polské ministerstvo obrany ale plovoucí pásový BVP považuje kvůli velkému množství vodních toků v Polsku za nezbytné. Nemluvě o silném lobbistickém tlaku polského průmyslu a také o přesvědčení polské vlády, že obranyschopnost Polska je úměrná schopnostem a výkonům domácího zbrojního průmyslu. Podle informací HSW vývojové práce na polském BVP již značně postoupily. Údajně v pokročilé fázi jsou práce nad transmisí a pohonnou jednotkou typu power-pack. Vývoj transmisie má na starosti firma BUMAR-Mikulczyce, pohonnou jednotku WZM Poznań. Power-pack bude s největší pravděpodobností pořízen v zahraničí s tím, že WZM Poznań získá kompletní licenční práva.

Borsuk ve verzi BVP dostane polskou bezosádkovou věž ZSSW-30 s americkým 30mm automatickým kanonem ATK Mk 44 Bushmaster II. Kanon dokáže používat dva druhy munice, včetně programovatelné (ve vzduchu explodující). Kanonu sekunduje polský kulomet UKM-2000C ráže 7,62 mm a dvojice izraelských střel Spike-LR. Velitel má k dispozici panoramatický zaměřovací přístroj, který dokáže fungovat v režimu „lovec-zabiják“ a „zabiják-zabiják“ („hunter-killer“ a „killer-killer“). Jde o schopnost, kdy velitel umí samostatně vyhledávat

a označovat cíle. Jakmile je cíl vybrán, věž se natočí proti cíli automaticky a střelec pouze dokončí zaměření a zničení cíle. Mezitím velitel již vyhledává další cíl.

V rámci vývoje HSW plánuje postavit počáteční předprototypový model v plné velikosti. Na tomto modelu se otestují konstrukční řešení, uspořádání vozidla i různé konstrukční celky (věž, pohonná jednotka, pojezdové ústrojí, elektronické systémy). HSW pak model podrobí zkoušce balistické odolnosti při testovací explozi. Na základě balistických zkoušek bude upraven tvar a uspořádání podvozku, zavěšení kol a zvolená síla pancéřování. Dojde také k ujasnění rozměrů a vnějšího/vnitřního uspořádání celého vozidla, načež do roku 2019 vznikne prototyp, který se podrobí vojsovým zkouškám.

Podle Defence24 nové BVP bude vycházet z pásové platformy Uniwersalna Modułowa Platforma Gąsienicowa (UMPG) od firmy Obrum, další dceřině společnosti PGZ. UMPG však nemá schopnost plavby a je tedy otázkou, v jaké míře Borsuk bude z této platformy vycházet. HSW plánuje dvě verze vozidla Borsuk – obojživelné (25 t) a těžce pancéřované (40 t). Podvozek a pojezdové ústrojí BVP Borsuk musí být proto dostatečně robustní (tedy těžké), aby zvládlo nejen hmotnost 40 t, ale také instalaci dalších těžkých systémů, jako jsou aktivní systémy ochrany nebo například věž s kanonem ráže 105 mm nebo 120 mm.

Podvozek také udá velikost vnitřního prostoru. Ten musí být dostatečně velký pro instalaci široké palety elektronických přístrojů, mít prostor pro skladování munice, ale také dostatečně velký prostor pro převoz polských vojáků vybavených komplety vojáka budoucnosti TYTAN. A samozřejmě dostatečně velký objem korby je nutný k zajištění dostatečného vztlaku při plavbě. Podle deníku Defence24 se velikostně Borsuk bude blížit rozměrům německého BVP Puma.

Kromě toho polští vývojáři musí myslet při konstrukci korby a podvozku i na specializované verze. Kromě BVP Borsuk pracuje HSW na obrněném transportéru Zuk, velitelském vozidle Oset, evakuačním vozidle Goth, odtahovém vozidle Gecko, vozidle pro chemickou, biologickou a radiační ochranu Ares, vozidle technického zabezpečení Gekon a na samohybném 120mm automatickém minometu Rak (M120G).

Rozpočet vývojové části programu Borsuk (po stavbu prototypu) je 75 milionů zlotých (cca 457 milionů Kč). Je třeba dodat, že vývoj západních bojových vozidel pěchoty stojí násobně více peněz a od začátku vývoje až po zavedení do výzbroje uběhne průměrně deset let. Jednotková cena BVP Borsuk je odhadována na 25 milionů zlotých (150 milionů Kč).

Vývoj vlastního nového BVP je vysoce riziková záležitost. Například v letošním roce Polsko zavede nové samohybné houfnice

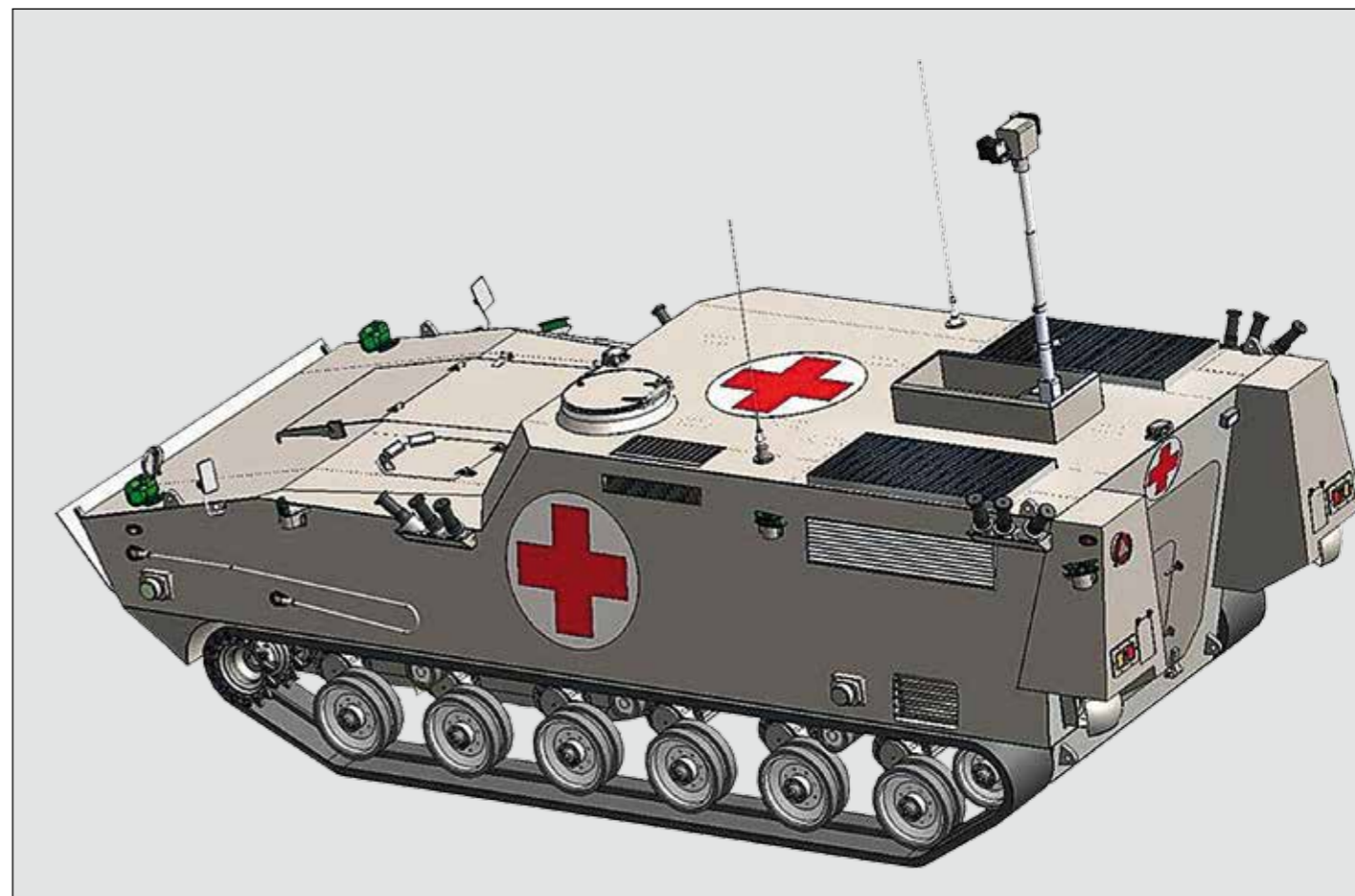
Krab. Avšak první snahy získat tyto houfnice se objevily již v roce 1997. Původně Polsko očekávalo první kraby již v roce 2003.

Existuje tedy obrovské riziko zdržení programu polského BVP. Navíc představení prototypu potrvá dalších 3 až 5 let do spuštění sériové výroby a minimálně další rok zabere zavádění prvních vozidel do výzbroje. Nemluvě o tom, že minimálně ještě jeden až dva roky potrvá sžití vojáků s novou technikou. Polský BVP Borsuk tak může tvořit reálnou sílu v polské armádě až na konci příštího desetiletí.

Je tedy otázkou, zda Česká republika má na pravděpodobně velmi náročný a obtížný vývoj polského BVP čekat. Také Defence24 přiznává, že nákup společného BVP pro země Visegrádské skupiny není příliš reálný.

Polské ministerstvo obrany zatím neupřesnilo počet poptávaných BVP. Defence24 odhaduje potřeby na 1 000ks BVP Borsuk a až na 800 vozidel specializovaných verzí. Rychlost výroby při stávajících výrobních kapacitách polského průmyslu je 50 vozidel ročně. Za 10 let výroby tedy Polsko, pokud nevybuduje výkonnější výrobní linky, získá maximálně 500 nových BVP Borsuk.

Připravil: Jan Grohmann, foto: Huta Stalowa Wolaw

A400M Atlas stále s potížemi

Mezinárodní projekt středního transportního letounu A400M Atlas provází řada komplikací prakticky od samého počátku. V současnosti se už počet vyrobených strojů přibližuje ke čtyřem desítkám a jejich uživatelé intenzivně pracují na rozvoji jejich operačních schopností, ovšem některé nové a poměrně závažné technické problémy je v tom citelně omezují.

Záměr vývoje nového středního taktického transportního letounu jakožto náhrady za stroje řady C-130 Hercules a C-160 Transall byl některými evropskými zeměmi definován už v roce 1982. Tehdy byla vytvořena první mezinárodní skupina, v jejímž rámci se měli o vývoj podělit především francouzská společnost Aérospatiale, britská British Aerospace, německá Messerschmitt-Bölkow-Blohm a americký

Lockheed. Odlišné politické a ekonomické zájmy jednotlivých zemí ale vedly k tomu, že projekt označovaný jako FIMA (Future International Military Airlifter) úspěšný nebyl a společnost Lockheed z něj vystoupila s tím, že následně představila novou generaci letounu C-130J Super Hercules.

Potřeba nových transportních letounů ale byla stále aktuální, přičemž ji postupně začala pocítovat i další letectva. V červnu

1991 proto bylo vytvořeno nové mezinárodní uskupení EUROFLAG (European Future Large Aircraft Group), jehož cílem bylo na základě přepracovaných požadavků ve vývoji pokračovat. Ani tento program ale nakonec hmatatelné výsledky nepřinesl a byl v roce 1995 formálně ukončen. Práce se ovšem nezastavily a pod novým názvem FLA (Future Large Aircraft) a pod vedením společností Airbus probíhaly i nadále s tím, že vedle Francie svůj zájem o nový typ deklarovaly také Velká Británie, Španělsko, Itálie a Německo. Později se přidaly rovněž Belgie, Lucembursko a Turecko.

Ani silný mezinárodní zájem ovšem vývoj nového letounu příliš neurychlil a ten se tak na konci 90. let stále nacházel ve fázi prvotních studií. Zejména na základě iniciativy německé vlády se proto v té době zvažovala i možnost využít jako východisko pro FLA nový rusko-ukrajinský čtyřmotorový turbomotorový Antonov An-70, který měl být ve verzi označované jako An-7X vybaven „západní“ avionikou a komponenty od evropských dodavatelů. První prototyp An-70 přitom vzletl už v prosinci 1994 a šlo o stroj s prakticky stejnou velikostí jako A400M a se srovnatelnými parametry, jaké byly požadovány od FLA. Dokončení jeho vývoje tak mohlo být s odpovídající finanční a technologickou podporou relativně rychlé.

Politické zájmy dalších zemí a silná průmyslová lobby však nakonec vedly k tomu, že Německo svou podporu An-70 zastavilo a spolu s ostatními evropskými partnery se pustilo do vývoje zcela nového stroje. Přiděleno mu bylo označení A400M, které vycházelo z faktu, že jako hlavní průmyslový partner figurovala nová vojenská divize předního evropského leteckého výrobce Airbus Military, vytvořená v roce 1999.

I přesto ale složitá mezinárodní jednání celý program komplikovala a prodlužovala, přičemž nejednou se vážně hovořilo i o možnosti jeho úplného zastavení. Teprve v květnu 2003 získal výrobce závazný kontrakt na realizaci vývoje, který počítal také s následnou výrobou celkem 180 letounů. Vzlet prvního prototypu byl tehdy plánován na rok 2008, od roku 2009 pak měly být stroje dodávány prvním uživatelům.

Optimální velikost, mimořádné výkony

První prototyp A400M (výrobní číslo MSN001) byl slavnostně představen 26. srpna 2008, avšak už tehdy bylo zřejmé, že jeho první vzlet bude muset být odsunut. Ukázalo se totiž, že výrazně vzrostla celková hmotnost stroje, přičemž zpoždění nabrala také certifikace turbomotorových motorů Europrop International TP400-D6, které trápily především potíže systému elektronického řízení FADEC. První A400M se kvůli tomu do vzduchu vznesl z továrního letiště ve španělské Seville až 11. prosince 2009. V průběhu roku 2010 se do testů zapojily také další tři letové prototypy a dva stroje určené pouze pro pozemní zkoušky. V prosinci 2011 pak byl zalétán poslední testovací stroj, který už představoval v zásadě sériovou konfiguraci.

Odhlédneme-li od všech popisovaných komplikací, lze A400M hodnotit jako velmi dobře navrženou konstrukci, díky čemuž by mělo jít o velice univerzální letoun se schopnostmi jdoucími napříč několika kategoriemi. Stroj byl sice navrhován jako taktický transportní letoun pro náhradu typů C-130 a C-160, oba ale svými výkony výrazně překonává. Jeho nákladový

prostor má bez sklopné rampy délku 17,7 m, šířku 4 m a minimální výšku 3,85 m, díky čemuž je schopen pojmout i skutečně velká břemena, jako jsou obrněná bojová vozidla nebo celé vrtulníky velikosti NH90 či CH-47 Chinook (samozřejmě po částečné demontáži). Letoun má rovněž značnou kapacitu přepravy osob, kdy je standardně vybaven dvěma řadami sklopných sedadel pro celkem 54 vyzbrojených vojáků či výsadkářů, v případě potřeby pak lze instalovat další dvě řady a navýšit tak kapacitu až na 116 vojáků. Kabinu je pochopitelně možné uzpůsobit také pro zdravotnické odsuny MEDEVAC, kdy v ní lze instalovat až 66 standardních lehátek při zachování 25 míst k sezení pro zdravotnický personál.

Letoun o maximální vzletové hmotnosti 141 000 kg pojme až 37 000 kg nákladu (v minulosti byl ovšem tento parametr zpochybnován), s nímž dolétne do vzdálenosti 3 300 km. Pochopitelně při nižším vyřízení a větší zásobě paliva se dolet

výrazně prodlužuje – s nákladem o hmotnosti 30 000 kg činí 4 500 km, s dvacetitunovým nákladem 6 400 km. Prázdný letoun je pak schopen překonat vzdálenost až 8 700 km. Nutno ale dodat, že A400M je vybaven také systémem pro doplňování paliva za letu, a to primárně pevným nástavcem pro metodu „Probe-and-Drogue“. V případě požadavků od konkrétních uživatelů by měla existovat také možnost instalace zařízení UARRSI (Universal Aerial Refueling Receptacle Slipway Installation), umožňujícího přijímat palivo z tankerů vybavených teleskopickým „boomem“. Samotný A400M ovšem může sloužit také jako létající tanker, jehož základní kapacita 50 800 kg paliva může být navýšena instalací přídavných palivových nádrží. Jednou z největších předností letounu v této roli je široký rozsah rychlostí a výšek, díky čemuž může doplňovat palivo jak „rychlým“ proudovým bojovým letounům, tak i pomalejším strojům, jako je například C-295 „Casa“.

I přesto, že některými svými výkony (rychlost, dolet) se A400M přibližuje kategorii strategických transportních letounů, zachovává si také všechny podstatné schopnosti pro nasazení taktického charakteru. Jde především o schopnost působit i z nebezpečných a krátkých leteckých ploch. Výrobce uvádí, že s nákladem o hmotnosti 25 000 kg stačí letounu na přistání jakákoliv dráha o délce pouhých 750 m (požadovaná dráhová únosnost CBR 6), přičemž letoun má v takovém případě dostatek paliva k návratu na vzdálenost až 930 km. Letoun je rovněž vybaven sofistikovaným systémem pro celkový management využití nákladového prostoru a pro manipulaci s nákladem, díky čemuž je posádka v polních podmínkách nezávislá na pozemní infrastruktuře.

Za samozřejmost lze považovat rovněž moderní avioniku vycházející z velké části z přístrojového vybavení civilních dopravních letounů A380 a zahrnující mimo jiné například průhledové displeje HUD, systém syntetické vizualizace EVS (Enhanced Vision

System) či infračervený systém FLIR. Pokud jde o samotný drak letounu, zhruba 30% komponentů je vyrobeno z kompozitních materiálů. Letoun je poháněn čtveřicí turboprotulových motorů TP400-D6, z nichž každý poskytuje výkon na hřídeli 8 200 kW. Určitou konstruktivní specialitou A400M je fakt, že zatímco všechny čtyři motory jsou v letounu uspořádány identicky, vždy dvě osmilistě vrtule na každém křídle se vůči sobě otáčejí protiběžně, což výrazně zlepšuje aerodynamiku, ovladatelnost a výkony celého stroje.

Zavádění do služby

Zatímco zkušební A400M, označované často také jménem „Grizzly“, podstupovaly sérii intenzivních testů, skupina primárních zákazníků částečně přehodnocovala své plánované objednávky, kdy Německo a Velká Británie své počty redukovaly. Ve finálním kontraktu podepsaném v listopadu 2010 bylo nakonec závazně objednáno celkem 170 strojů, a to 50 pro

Francii, 53 pro Německo, 27 pro Španělsko, 22 pro Velkou Británii, 10 pro Turecko, sedm pro Belgii a jeden pro Lucembursko. Již o rok dříve přitom od záměru nakoupit celkem osm strojů ustoupila Jihoafrická republika a jediným zákazníkem stojícím mimo země zapojené aktivně do výroby se stala Malajsie, která již v roce 2005 deklarovala záměr nakoupit čtyři letouny.

Ipřes řadu dílčích problémů, které jsou typické pro vývoj každého zcela nového letounu, se postupně začaly dostavovat výsledky náročného zkušebního programu. V březnu 2011 se podařilo získat typový certifikát motorů TP400-D6 od evropské agentury pro bezpečnost v civilním letectví EASA (European Aviation Safety Agency), přičemž šlo o vůbec první takovou certifikaci v kategorii vojenských pohonných jednotek. V březnu 2012 získaly obdobný certifikát také vrtule Ratier-Figeac (součást Hamilton Sunstrand) FH385/386, největší celokompozitové vrtule současnosti. Samotný letoun jako takový si ovšem na plnou typovou certifikaci TC (Type Certificate) musel kvůli novým problémům s motory počkat až do března 2013. Nutno dodat, že paralelně s tímto procesem probíhaly také vojenské certifikační procesy v jednotlivých zemích, ve většině z nich by ale provoz strojů bez civilní certifikace byl velice problematický.

Výroba sériových letounů A400M mezitím probíhala už od roku 2011, přičemž první sériový stroj (MSN007) byl oficiálně představen 15. ledna 2013, do vzduchu se poprvé dostal 6. března a v srpnu téhož roku pak byl předán prvnímu uživateli, jímž se stalo francouzské letectvo. Do konce roku 2013 byl zalétán ještě jeden francouzský a také první letoun pro turecké letectvo (MSN009), který byl předán v dubnu 2014. Jak se výroba postupně rozbíhala, získávali své první Atlasy také další provozovatelé. Britská RAF svůj první stroj (MSN015) převzala v listopadu 2014, německá Luftwaffe (MSN019) v prosinci 2014 a v březnu 2015 pak byl předán také první A400M (MSN022) malajsijskému letectvu. Do poloviny července letošního roku bylo vyrobeno a zalétáno přesně 30 kusů A400M, z toho devět pro Francii, deset pro Velkou Británii, čtyři pro Německo, tři pro Turecko a tři pro Malajsii. Naprostá většina strojů už byla zákazníkům předána, několik kusů ještě podstupuje standardní zkoušky u výrobce. V pokročilém stadiu rozpracovanosti nebo těsně před dokončením jsou i letouny pro další uživatele, jako například pro španělské letectvo, které převzalo první kus (MSN044) v listopadu 2016.

Jak výrobce, který už ale dva ze čtyř letových prototypů odstavil z provozu, tak i jednotliví zákazníci nyní intenzivně pracují na rozšiřování operačních schopností svých A400M, ve druhém případě také na výcviku létajícího a pozemního technického personálu, čemuž výrazně napomáhají moderní simulátory zahrnující například i plně funkční

trenažér nákladové kabiny. Jako první deklarovalo dosažení počátečních operačních schopností francouzské letectvo, jehož A400M uskutečnil první operační let v rámci zásobování jednotek dislokovaných v africkém Mali už v prosinci 2013.

Problém číslo 1 – motory

Je poměrně běžné, že během zavádění nového typu letecké techniky do provozu se vyskytne ještě řada menších technických problémů, které je nutné dořešit. V případě A400M se objevily například informace o tom, že německé letectvo si stěžuje na nedostatečné vytápění zadní části nákladové kabiny či na aerodynamiku letounu negativně ovlivňující bezpečnost při seskocích výsadkářů. Společnost Airbus Defence&Space proto už přislíbila, že prostor zadní sklopné rampy, kde logicky nejvíce „profukuje“, oddělí od zbytku kabiny silnějším izolačním závěsem, že zkusí upravit i systém vytápění a zároveň pracuje také na určitých změnách, jež by lépe usměrnily proud vzduchu obtékající letoun při otevřené rampě či bočních výsadkových dveřích.

Bohužel, A400M má ale i mnohem vážnější nedostatky, které se v naprosté většině nějak dotýkají jeho velkých a výkonných pohonných jednotek. Už během zkoušek letových prototypů došlo k situacím, kdy musel být za letu některý z motorů vypnut a řešení určitých problémů pak zpomalilo již zmíněnou civilní certifikaci i rozjezd sériové výroby. Dne 9. května 2015 pak došlo k tomu vůbec nejhoršímu, co si lze při zavádění nového letounu představit – k tragické havárii.

Letoun sériového čísla MSN023, který byl určen pro turecké letectvo, tehdy podstupoval svůj první zálet, při němž byli na palubě kromě dvou továrních pilotů také tři inženýři a jeden mechanik. Bezprostředně po vzletu z letiště v Seville ohlásila posádka technické problémy a oznámila, že se vrací zpět. Letoun vystoupal do výšky jen kolem 500 m, při následné levotočivé zatáčce se ale zřítil na zem, přičemž čtyři členové posádky zahynuli a dva utrpěli těžká zranění. Vyšetřování během pouhého měsíce ukázalo, že příčina havárie se

skrývala v systému elektronického řízení motorů, respektive v nesprávné instalaci softwaru a řídicích jednotek motorů při finální montáži letounu. Údajně chybějící soubory zapříčinily, že data z motorových senzorů nemohla být zpracována a systém tak preventivně „odstavil“ tři ze čtyř motorů, respektive uvedl je do režimu „volnoběhu“ a letoun kvůli tomu neměl dostatečný výkon pro bezpečný vzlet, přičemž elektronika neumožnila posádce zvýšit výkon motorů manuálně. Na havárii mělo ale zásadní vliv také původní tovární nastavení systému varování posádky, který se v případě takového závady aktivoval až při dosažení výšky letu 120 metrů. Piloti tak během pojiždění po letišti a v první fázi vzletu v zásadě nemohli potíže odhalit.

Bezprostředně po havárii byl provoz všech A400M zastaven, po zveřejnění předběžných výsledků se ale postupně u všech uživatelů obnovil. Výrobce totiž zjištěné příčiny označil jako výsledek nedostatečné kvality práce při finální montáži, nešlo však prý o primárně konstrukční nebo systémovou vadu. Ta se ale vyskytla nedlouho poté a opět se týkala motorů TP400-D6. Na konci roku 2015 byly totiž u reduktorů těchto motorů zjištěny vážné materiálové vady, které dokonce vedly k dalšímu pozastavení provozu některých strojů. Ukázalo se, že blíže nespécifikovaná součástka vyráběná italskou společností Avio (součást General Electric) je s vadami dodávána už z výroby a že by mohla vážně narušit funkčnost motorů. Zajímavostí je, že závada se objevila vždy jen u té dvojice motorů (č. 1 a 3), která pohání vrtule otáčející se po směru hodinových ručiček (směr otáčení vrtulí je řešen právě v reduktoru).

Výrobce proto nařídil, aby provozovatelé prováděli počáteční inspekci motoru už po pouhých 100 hodinách provozu a následně prohlídky dokonce jen po každých 20 hodinách. To pochopitelně zásadním způsobem snižovalo celkovou provozuschopnost letounů a prakticky vylučovalo jejich smysluplné operační nasazení. Na začátku letošního července ale společnost Airbus Defence&Space oznámila, že se jí podařilo certifikovat dočasné řešení spočívající

Hlavní TTD A400M Atlas

Rozpětí	42,4 m
Délka	45,1 m
Výška	14,7 m
Hmotnost prázdného letounu	76 500 kg
Max. vzletová hmotnost	141 000 kg
Užitečné zatížení	37 000 kg
Cestovní rychlost	M=0,72
Max. dolet bez tankování za letu	8 700 km
Posádka	3–4 osoby

v náhradě vadných součástí novými, s nimiž bude možné první prohlídku motoru uskutečnit po 650 hodinách provozu a každou další po 100 hodinách. Současně s tím pracuje také na definitivním přepracování reduktoru, který by měl být v nové podobě instalován do nově vyráběných letounů.

Představitelé výrobce v minulosti prohlašovali, že na světovém trhu existuje potenciál až pro 500 letounů A400M. Pravdou je, že výkonné transportní letouny dnes potřebuje většina vojenských letectev. Zda se ale rozhodnou právě pro tento typ, ukáže až budoucnost. Někteří, kteří tak již učinili, zjišťují, že i když jde o stroj s mimořádnými schopnostmi, jeho pořízení a provoz budou zřejmě výrazně dražší, než se čekalo. A tak například Německo a posléze i Španělsko už oznámily, že zřejmě část svých letounů sice odeberou, ale následně je nabídnou třetím stranám na prodej. Mělo by jít o celkem 26 strojů, které tak budou představovat konkurenci pro nové A400M nabízené přímo výrobcem. Ten by přitom potřeboval prodat výrazně více strojů než 174 dosud objednaných, aby se mu vývoj vůbec vyplatil. Je ale možné, že se mu to v současné situaci celosvětového zvyšování výdajů na obranu nakonec přece jen podaří.

Tomáš SOUŠEK

Foto: Airbus Defence&Space, RAF, EATC, EUROPROP

Osm radarů MADR dodá armádě izraelská společnost

Nové radary

Vláda na konci prosince projednala zprávu Ministerstva obrany o vyhodnocení nabídek na dodávku mobilních 3D radiolokátorů MADR pro českou armádu. Ze tří předložených nabídek doporučila hodnotící komise Ministerstva obrany nabídku Izraele na radiolokátor EL/M-2084 MMR ze systému Iron Dome, jehož výrobcem je státní společnost IAI Elta.

Armáda získá jeden z nejmodernějších radarových systémů, které používá nejen izraelská armáda, ale také další země, například Kanada. Navíc je to dobrá zpráva i pro český obranný průmysl, protože významná část výroby bude probíhat v České republice a podílet se na ní bude česká společnost. „Obměna radiolokační techniky je pro armádu nezbytná, protože stávající technika sovětské výroby má několikanásobně překročenou životnost. Nové mobilní 3D radiolokátory výrazně přispějí k rozšíření schopností armády,“ uvedl náčelník Generálního štábu Armády ČR armádní generál Josef Bečvář.

Přímý nákup

Vzhledem ke strategické povaze zakázky se Ministerstvo obrany rozhodlo pořídit mobilní 3D radiolokátory MADR v režimu vláda-vláda. V květnu loňského roku vyzvalo vlády Francie,

Izraele, Švédska a Velké Británie, jejichž výrobci odpovídající radary nabízejí, k podání nabídek. V srpnu pak obdrželo nabídky z Francie, Izraele a Švédska. Velká Británie ze zakázky odstoupila, protože nemá produkt s požadovanými parametry. Následně zahájila činnost hodnotící komise složená z 33 odborníků napříč resortem obrany, včetně Univerzity obrany. Specialisté zkoumali 105 základních a více než 406 technickoekonomických kritérií. Kromě technických parametrů a ceny ministerstvo požadovalo uzavření smlouvy v souladu s legislativou EU v tzv. režimu vláda-vláda, zkušenosti s operačním nasazením a spolupráci s českými podniky za účelem zajištění bezpečnosti dodávek.

Iron Dome

Komise doporučila vybrat nabídku Izraele na radiolokátor EL/M-2084 MMR ze systému Iron Dome, jehož výrobcem je státní

společnost IAI Elta, která nabídla dodávku 8 radarů za 2,9 mld. Kč bez DPH. Součástí zakázky je i zabezpečení logistické podpory po dobu dvacetiletého životního cyklu.

Radiolokátory MADR zajistí armádě přehled o vzdušné situaci v malých výškách od 100 do 3 000 metrů. Pět radarů MADR bude umístěných na stacionárních vojenských stanovištích, zbylé tři budou k dispozici pro ochranu strategických cílů (např. jaderných elektráren), velkých měst, dále k výcviku a jako záloha.

Až 1 100 cílů

EL/M-2084 Multi Mission Radar (MMR) je izraelský 3D radar s aktivním elektronickým snímáním, který představuje senzorovou jednotku protiletadlového systému SPYDER-MR. Radar EL/M-2084 operuje v pásmu S, v režimu sledování vzdušného prostoru vyhodnocuje až 1 100 cílů a dokáže zachytit objekty ve vzdálenosti až 250 km. Ze stacionární pozice v režimu obrany před raketami a střelami radar pokrývá 120° azimut, zatímco při sledování letadel rotuje kolem své osy (360°) rychlostí 30 otáček za minutu. Radar EL/M-2084 využívá protivzdušné systémy SPYDER, Iron Dome nebo David's Sling. Verzi WRL (Weapon Locating Radar) radaru EL/M-2084 zakoupila kanadská armáda. Osm radarů EL/M-2084 má Izrael ve spolupráci s českým obranným průmyslem dodat do roku 2021 jako náhradu zastaralých sovětských systémů provozovaných 26. plukem velení, řízení a průzkumu Armády České republiky.

Text: Michal Voska, Viktor Meca, foto: IAI Elta

Dětský domov Sázava rozzářily vánoční úsměvy

Armáda rozdávala radost

Na konci prosince vyrazila již tradičně skupina vojáků 21. základny taktického letectva Čáslav do Dětského domova Sázava, aby dětem předala vánoční dárky a domovu peněžitý dar, který mezi sebou vybrali příslušníci základny v rámci doprovodné sbírky.

Spolupráce mezi Dětským domovem Sázava a čáslavskou leteckou základnou má svou historii. „Příslušníci základny mě oslovili s přáním o vytvoření projektu, jehož cílem by byla dlouhodobá spolupráce s lidmi, kteří by to ocenili. V roce 1997 jsme oslovili Dětský domov Rataje,“ vysvětluje paní Hana Pustelníková, tisková mluvčí bývalé 4. základny taktického letectva. Vojáci a občanskí zaměstnanci základny tak spolu začali trávit čas v rámci sportovních nebo společenských aktivit. Hned v úvodním roce tak děti měly možnost navštívit vůbec první Den otevřených dveří letiště Čáslav.

Zachována spolupráce

Dětský domov se časem přesunul z Ratají do Sázavy. Spolupráce s čáslavskou základnou byla ale zachována a navíc rozšířena. „V roce 2001 tehdejší velitel základny plukovník Jiří Verner přišel s nápadem další podpory. Začali jsme dětem plnit alespoň ta malá přání v podobě vánočních dárků,“ vysvětluje podplukovník

Michal Prejek z Velitelství vzdušných sil. V projektu „Vánoční stromeček“ pro Dětský domov Sázava pokračují příslušníci základny i po 15 letech. „Již jsem měl možnost váš dětský domov navštívit, letos jsem tu poprvé jako velitel a je mi radostí a ctí, že mohu předat finanční dar za naši základnu,“ pronesl před zahájením slavnostní večeře plukovník Petr Tománek, velitel 21. základny taktického letectva Čáslav. „Děkujeme nejen za štědrý finanční podporu. Příští rok oslavíme 20 let spolupráce, které si nesmírně vážíme,“ reagovala ředitelka Dětského domova Sázava paní Alena Nováková při přebírání šeku na 34 100,- Kč. Peníze budou dle jejích slov využity na volnočasové aktivity a zájmové kroužky pro děti.

Dárky od dětí

Po večeři následoval bohatý program, který si připravily děti společně se „strejdami“. Hudební a pěvecká vystoupení si vysloužila ocenění v podobě bouřlivého potlesku. Překvapení přichystal také jeden ze „strejdů“ Dan: „Přišlo mi jako dobrý nápad

zdokumentovat historii předvánočních setkání od roku 2001. Sám si dobře pamatuji, jak jsem se těšil na společné večere a rozbalování dárků u stromečku.“ Daniel strávil v domově několik let a dnes se cítí být pro ostatní děti spíše „brácha“ než „strejda“. Vojáci však od dětí dostali také dárky – ručně vyráběné keramické ozdoby, domácí zavařeniny a pečený čaj nebo perníkový dům. Dětský domov Sázava se tak rozzářil úsměvy všech.

Společné akce nejen o Vánocích

Společné trávení času neznamená jen předávání dárků a finanční sbírky o Vánocích. V průběhu roku jsou organizovány společné sportovní aktivity, např. fotbalové turnaje nebo sjíždění řek. Vojáci navštěvují děti také v listopadu v kostýmech čerta, Mikuláše i anděla.

„Letos se nám nepodařilo společně najít vhodný termín a vyrazit na vodu, v příštím roce si to ale vynahradíme. Strávíme na vodě o to delší dobu,“ slíbil v závěru návštěvy hlavní z organizátorů vodáckých zájezdů praporečků Miroslav Klosek.

Text a foto: kpt. Tomáš Maruščák

Rok od předání pod CHKO prostor vzkvétá, ale nic není zadarmo

Brdy

Na území bývalého vojenského újezdu, který se od ledna přeměnil v chráněnou krajinnou oblast, probíhá rekultivace a značení turistických tras. Vznikají parkoviště, v oblasti bují cestovní ruch. I přes to vše je armáda důležitou součástí zaniklého újezdu a je třeba mnoho úsilí k tomu, aby byl prostor připraven pro „civilní“ chod.

K 1. lednu 2016, v souladu se zákonem č. 15/2015 Sb. o zrušení vojenského újezdu Brdy, bylo území rozděleno 27 obcím v okresech Příbram a Beroun ve Středočeském kraji a v okresech Plzeň-jih a Rokycany v Plzeňském kraji. Se vznikem CHKO jsou Brdy přístupné pro turisty, pěší a cykloturisty. Ti prozatím mohou využívat zhruba třetinu území bývalého armádního prostoru. Veškeré plochy, kde už nepůsobí armáda, se pro veřejnost postupně otevírají. Celek bude přístupný, až skončí povrchový pyrotechnický průzkum, což dle předpokladů bude do konce roku 2017. Armáda i nadále využívá posádkové cvičiště mezi obcemi Jince, Zaječov a Obecnice s plochou čítající zhruba 50 km².

Pyrotechnická očista

Celý prostor VVP Brdy byl pro lepší plánování pyrotechnického průzkumu rozdělen do jednotlivých sektorů. Taktika postupu

byla stanovena tak, že se průzkum provádí od krajních částí směrem dovnitř a tím postupně dochází k neustálému zmenšování nebezpečného nevyčištěného prostoru. Úkol očisty plní Odřad pyrotechnické očisty (OPO). Nasazeno je permanentně 51 osob (v případě potřeby posílených o další specialisty). Předpokládaný termín ukončení očisty je konec roku 2017. Očista je prováděna kombinací hloubkového pyrotechnického průzkumu (výcvikové a cílové dopadové plochy) a povrchového sběru munice na ostatním území. Plán se pravidelně aktualizuje podle skutečného postupu prací. Celkový úkol očisty je 12 703 ha, z toho je 12 160 ha ostatních ploch, zbytek tvoří cílové dopadové plochy Kolvín a Bahna o výměře 543 ha, celkem bylo k 31. 5. 2016 vyčištěno 7 568 ha, tj. 59,5%. Oproti plánu je zde drobné zdržení – důvodem jsou klimatické podmínky (počasí) a další současně plněné úkoly, jako např. v dubnu prováděný pyrotechnický průzkum MS Vrbětice

(20 osob – celkem 72 ha). K odstranění skluzu předpokládá velitel 15. žp posílit OPO dalšími specialisty z ostatních jednotek 15. žp, k 31. 5. 2016 bylo nalezeno a zničeno celkem 7 196 ks nebezpečné munice.

Dvě ochranná pásma

Byla vytvořena dvě ochranná pásma. Jedním je VÚ 3255 Praha, ochranné pásmo – vyloučení staveb jiných než staveb pro obranu státu, pro plnění funkce lesa, vodohospodářských, technické a turistické infrastruktury. Druhým je Posádkové cvičiště Jince a jeho výcviková zařízení: Pěší střelnice Velcí, Pistolová střelnice Jince, Vševojsková střelnice Brda, Házeliště ručních granátů Brda, Ženíjní cvičiště Brda, Dělostřelecká průpravná střelnice a Cvičiště boje o osadu Velcí. Správu krajiny provádí Vojenské lesy a statky (VLS). Ty dodržují zásady trvale udržitelného hospodaření v lese. V mnoha oblastech hospodaří nad povinné limity (podíl listnatých dřevin v obnově lesa, zkrácení doby zalesnění, těžba dřeva na 75% možnosti s. p., striktně prováděné potěžební úpravy a sanace). Nově se VLS angažují v oblasti péče o návštěvníky CHKO Brdy. Financují zpracování interpretačního plánu oblasti. Spolupracují při vyznačování tras, návrhů a budování naučných stezek. Budují Informační centra,

Dům přírody Brd na zámečku Tři Trubky, rozhledová místa, odpočívadla, záchytná parkoviště. V této věci úzce spolupracují se starosty obcí a regionálními partnery v informační kampani. K 1. 1. 2016 převzal státní podnik cca 110 km komunikací – odhad nákladů na opravy je 160 milionů v časovém horizontu 5 let. V oblasti VÚ platí, jako na ostatním území ČR, zákaz vjezdu na účelové lesní komunikace. Případná povolení k vjezdu vydávají VLS na základě odůvodněné žádosti. Posádkové cvičiště pro výcvik AČR bylo vymezeno rozhodnutím ÚÚ Brdy dne 3. listopadu 2015 a zahrnuje ochranné pásmo o rozloze 4 555 ha. V něm bude i nadále prováděna lesnicko hospodářská a vodohospodářská činnost, mohou v něm být vyznačeny cyklostezky, turistické a naučné stezky. Trvale nepřístupné plochy v ochranném pásmu z důvodu nebezpečné pyrotechnické zátěže jsou viditelně označeny.

Unikátní biotop

Brdy jsou v rámci středních Čech unikátním územím nejen proto, že se jedná o jediné rozsáhlejší lesnaté pohoří v dané oblasti, ale také díky specifické činnosti spojené s téměř stoletou přítomností armády a zřízením VÚ Brdy na tomto území. Na území CHKO bylo v současné době zaznamenáno 119 zvláště chráněných druhů živočichů

A fakta

Vojenský újezd Brdy, dříve též vojenský výcvikový prostor Jince, se nacházel ve Středních Brdech v západní části okresu Příbram ve Středočeském kraji, jižně od Hořovic, severně od Rožmitálu pod Třemšínem. Újezdní úřad sídlil v obci Jince, rozloha vojenského újezdu byla 260,08 km² a žilo v něm kolem 30 obyvatel. Asi 90 % území bývalého újezdu tvoří les, zbylou část využívala armáda především jako cvičiště se specializovanou dělostřeleckou a leteckou střelnicí. Při zrušení k 1. lednu 2016 bylo jeho území rozděleno 27 obcím v okresech Příbram a Beroun ve Středočeském kraji a v okresech Plzeň-jih a Rokycany v Plzeňském kraji.

Text: Michal Voska, foto: autor, archiv

V Čáslavi bylo modernizováno stanoviště testování motorů

Modernizace alianční infrastruktury

Projekt, jehož hodnota činí 101 milionů korun, řeší požadavek na snížení hluku a vibrací působících na letouny, obsluhu a konstrukce v objektu „Stanoviště testování leteckých motorů“ na letecké základně v Čáslavi.

Pro potřeby projektu byla zhotovitelem, španělskou společností ITP, zpracována akustická studie, definující technologické požadavky na opatření, vedoucí k dosažení cílových parametrů. Kompletní řešení obsahuje dodávku a instalaci dvou detunerů (tlumičů) na straně výtokových plynů proudových motorů spojenou s doprovodnými protihlukovými opatřeními. Vlastní detunery jsou specializovanou dodávkou technologie, jde o válcový detuner s přesuvným krytem a nově zřízeným odvodním železobetonovým komínem z vnější strany objektu pro testy motorů zabudované v letounech (JAS-39 Gripen, L-159 Alca) a menší detuner umístěný za stávající motorový stand pro testování demontovaných motorů. Doprovodná protihluková opatření se sestávají z vnitřního obkladu obvodového pláště a zastřešení objektu STM akusticky pohltivými panely.

Odhlučnění STM

Odhlučnění je realizováno kombinací provozních souborů detunerů – velkorozměrových tlumičů, odvádějících, tlumičích a chladících výfukové plyny tryskových motorů mimo prostor stanoviště testování motorů a pohltivých akustických obkladů obvodových konstrukcí a vnitřních ploch standu pro testování motoru. Testovací stanoviště je vybaveno dvěma detunery s dostatečnou schopností odstranit testované výfukové plyny motoru z oblasti STM. Oba detunery umožnily axiální seřízení při uvádění do provozu.

Tyto detunery zajišťují:

- splnění požadavků na hluchnost;
- účinné odstranění výfukových zplodin z prostoru testovacího stanoviště;
- zabránění zpětného nasátí horkých plynů.

Detuner pro letadla

Detunery se skládají ze tří funkčních částí:

1. – klenutý vstupní díl
2. – tlumičí potrubí detuneru
3. – komín s deflektorem

Vstupní díl, posuvný v omezeném rozsahu, zajišťuje doladění v prostoru výstění trysky letadla a současně umožňuje přístup ke kotevnímu oku. Spolu s pevným válcovitým dílem tvoří technologický soubor, který byl dovezen na stavbu v segmentech a smontován na místě se zaústěním do stavebně připraveného komína, jehož železobetonová konstrukce má půdorysně tvar obdélníku se zadní stěnou v proměnném sklonu, vytvářející deflektor.

Detuner pro motorový stand

Detuner pro samostatný motor je menší a lehčí, tvoří jeden kompaktní samonosný celek, smontovaný na místě z dílů. Nohy detuneru stojí na roznášecích deskách na stávající podlaze STM, pro jemnou adjustaci polohy byly využity kluzné podložky. Realizací díla došlo k výraznému zlepšení stávajících podmínek. Instalací detunerů a protihlukovou ochranou se dosáhlo omezení hlukových dopadů jednak na okolí LZ a přilehlé obce, ale především na technický personál v prostoru samotného pracoviště. Současně tím bylo dosaženo značného snížení vibrací, které zatěžovaly testovanou techniku a stavební konstrukce objektu.

Kamerový systém

Součástí realizace díla byla i modernizace kamerového systému, kterou LZ získala technické prostředky s vyššími parametry a širšími možnostmi pro sledování a hodnocení průběhu zkoušek motorů a letounů. Nový kamerový systém umožňuje vzdálené sledování požadovaných činností a dat ve vyšší kvalitě. Současně se touto modernizací zvýšila bezpečnost práce na obou pracovištích snížením zátěže obsluhujícího personálu, jehož přítomnost v blízkosti testované techniky není vyžadována.

A fakta

Projekt byl realizován v rámci Programu bezpečnostních investic NATO (NSIP) a byl řízen Oddělením NSIP sekce vy-zbrojování a akvizic MO.

Text: Michal Voska,
foto: autor

Vojenský technický ústav repasoval pro VHÚ legendární „patnáctku“

MiG-15bis

Symbolickým odhalením stíhacího bombardovacího letounu MiG-15bis SB ředitelem Vojenského technického ústavu Jiřím Protivou začalo slavnostní dějství předání této letecké legendy do muzejních sbírek Vojenského historického ústavu. Ceremoniál se uskutečnil v prosinci na letišti Praha – Kbely za přítomnosti významných hostů a zástupců Svazu letců ČR.

Středem zájmu slavnostní ceremonie byl stíhací bombardovací letoun MiG-15bis SB (v kódu NATO Fagot B). V realu se jednalo o taktickou útočnou modifikaci frontového stíhacího letounu typu MiG-15bis. Stroj byl určený k ničení pozemních cílů za pomoci neřízených raket a neřízených pum v rámci přímé podpory pozemních jednotek. Letoun MiG-15bis SB č. 3255 byl vyroben 19. května 1956. Vyzbrojeny jím byly zejména 6. stíhací bombardovací letecký pluk Přerov a 30. stíhací bombardovací letecký pluk Hradec Králové. Stroj dolétal v roce 1982 a poslední let s ním provedl pilot Kučera 15. října. „Třicetdvapadesátka“ při 2 506 vzletech nalétala zhruba 1 800 hodin. Z vojenského letectva byla modifikace SB vyřazena v dubnu 1983.

Repase ve VTÚ

VTÚ provedl u legendární „patnáctky“ zevrubnou repasi spočívající v desítkách, mnohdy technologicky velice náročných, odborných prací. „Restaurování letounu MiG-15bis trvalo pět měsíců a jedná se již o několikátou spolupráci mezi dvěma resortními institucemi. Již dříve VTÚ pro VHÚ zrenoval letouny Messerschmitt Me-262 a Jakovlev Jak-17,“ říká ředitel státního podniku Jiří Protiva a upřesňuje, že na letounu byla odstraněna povrchová koroze draku, a to tryskáním ultravysokotlakým vodním paprskem, byly demontovány překryt kabiny, vystřelovací sedačka a závěsníky na zbraňové systémy. Provedl se nový nástřík trupu, včetně výsostných znaků. Závěrečnou etapou byla kompletace stroje.

Katapultování z patnáctky

V delegaci Svazu letců ČR, kterou vedl Oldřich Pelcák, byli také dva bývalí čs. vojenští piloti, kteří se z „patnáctky“ katapultovali. Zdeněk Kadlec zažil tuto mimořádnou situaci v dubnu 1963 nedaleko Ždírcu nad Doubravou v důsledku technické závady na motoru. Vítězslavu Nohelovi vysadil motor na MiG-15UTI (č. 2511) šestnáctého

Hlavní technické údaje

Posádka	1 pilot
Rozpětí	10,08 m
Délka	10,10 m
Výška	3,70 m
Nosná plocha	20,60 m ²
Hmotnost prázdného letounu	3 681 kg
Vzletová hmotnost	5 069 kg
Max. vzletová hmotnost	6 038 kg
Pohonná jednotka	1x proudový motor Klimov VK-1
Vzletový výkon pohonné jednotky	2 700 kp (26,478 kN)
Max. rychlost	1 076 km/h (na úrovni mořské hladiny)
Cestovní rychlost	850 km/h
Dostup	15 500 m
Počáteční stoupavost	46 m/s
Čas výstupu do výšky 5 000 m	1,95–2,10 minuty
Čas výstupu do výšky 10 000 m	5,50 minuty
Dolet bez přídavných nádrží	565 km (ve výšce 1 000 m)
Max. dolet s přídavnými nádržemi	1 860 km
Plošné zatížení	240,8 kg/m ²
Tah/hmotnost	0,54 kN
Výzbroj	1x 37mm kanon N-37 se 40 náboji
	2x 23mm kanon NR-23 s 80 náboji na zbraň
	2x 250 kg pum

července 1969 zhruba půl hodiny po vzletu z mošnovského vojenského letiště. Tehdy jako instruktor přezkušoval techniku pilotáže u npor. Vlastimila Navrátila. Po katapultáži obou pilotů se neřízená „patnáctka“ samovolně stočila po pravém křídle a namísto dopadu do předem vyhlédnutého prostoru se zřítila v areálu tehdejší Nové huti ve Vítkovicích. Vyšetřovatelé určili jako příčinu nehody utržený náhon palivového čerpadla. Piloti byli zproštěni jakékoliv viny na mimořádné události.

Text: Pavel Lang, Michal Voska,
foto: Pavel Novotný

Společnost Ludvíka Svobody, z. s.

Je dobrovolným, nezávislým, nadstranickým a neziskovým spolkem, který byl založen v Praze v roce 2004. Jeho činnost je zaměřena na rozvoj těch ideálů svobody našich národů, demokracie, bratrství slovanských národů a míru, za něž armádní generál Ludvík Svoboda bojoval v 1. i 2. světové válce.

Společnost sdružuje tuzemské i zahraniční subjekty, zejména vojenské veterány a jejich rodinné příslušníky, stejně tak jako příslušníky a sympatizanty Armády České republiky a jejich rodinné příslušníky s kladným vztahem k osobnosti prezidenta a bývalého velitele československého vojska v tehdejší Sovětské svazu. Jedince, kteří se chtějí podílet na ideálech svobody našich národů, demokracie, bratrství slovanských národů a míru.

Cílem spolku je v souladu s tradicí životní cesty Ludvíka Svobody usilovat o pravdivý a objektivní výklad historie naší země a jejich ozbrojených sil na veřejnosti, především mezi mládeží. Přispívat v duchu uváděného odkazu k rozvoji České republiky, rozvíjet svoji činnost v podmínkách České republiky i v zahraničí.

Členy této organizace mohou být občané a další subjekty v ČR a zahraničí, kteří splňují podmínky účelu a činnosti podle stanov. Členové mají právo se aktivně podílet na práci spolku a být voleni do všech funkcí. Povinností člena je aktivně přispívat k plnění práce spolku. Kolektivními členy mohou být i právnické subjekty. Zejména obce, města,

okresy, kraje, společenské organizace a jiné subjekty sdílející zájmy účelu a činnosti spolku.

Spolek uděluje zasloužilým příslušníkům boje za národní osvobození ve 2. světové válce a lidem, kteří se zasloužili o uchování paměti o boji za samostatnost a svobodu národů ČR, případně prokázali záslužnou práci pro přátelství mezi národy, pamětní medaili Ludvíka Svobody. Pobočné spolky působí v Praze, Středočeském a Libereckém kraji, na Vysočině, v Pardubicích, Brně, Břeclavi, Kroměříži a Znojmě.

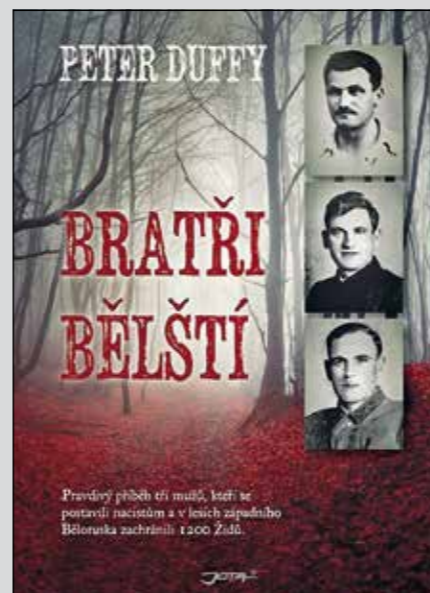
Společnost Ludvíka Svobody, z. s.
Rozýnova 1972/11
Praha 6 Břevnov, 169 00

Kontaktní adresa představenstva:
Jarní 1307
Hostivice, 25 301
Předseda: Ludvík Engel

Text: Vladimír Marek, foto: archiv Společnosti Ludvíka Svobody, z. s.

recenze

Bratři Bělští Peter Duffy

Poutavé líčení mimořádného, a přesto po dlouhou dobu takřka neznámého aktu záchrany Židů během druhé světové války.

„Až umřu, budu slavný.“ To jsou slova Tuvji Bělského, jednoho ze tří bratrů, stojících v čele největší a neúspěšnější židovské partyzánské a zároveň záchranné skupiny. Jejich dobře organizovaný oddíl nejenže zabil stovky nepřátelských vojáků, ale především umožnil velkému množství Židů uniknout nacistickému vyhlazení. Pro oněch dvanáct set Židů, kteří v červenci 1944 vyšli z běloruských lesů, a pro generace jejich potomků se Tuvja, Asael a Zus Bělští stali legendami, uctívanými hrdiny. Hrdinství Bělských by však bylo nemyslitelné bez houževnatosti, odhodlání, stejně tak i utrpení a obětí mnoha dalších mužů i žen okolo nich. Dramatický příběh, sledující cestu trojice sourozenců od mládí přes vpád nacistů a krutý boj o přežití až po emigraci, vystavěl autor na vzpomínkách a mnoha rozhovorech se samotnými aktéry. Opíral se rovněž o informace z archivů. Výsledkem je detailní, důvěrně nahlížený obraz partyzánského života v rozsáhlých lesích západního Běloruska, které Bělským a jejich skupině poskytly jediné možné útočiště před neustávající brutalitou Němců. Příběh o židovské obci skryté mezi stromy, kterou si mnozí z jejich příslušníků zvykli nazývat „lesní Jeruzalém“. Text je doplněn unikátními dobovými fotografiemi, stručným poznámkovým aparát a mapkou oblasti, v níž se děj knihy odehrává.

Počet stran: 320,
vydalo Nakladatelství JOTA

Text: Michal Voska, foto: Nakladatelství JOTA

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na historické fotografii z převozu těl 53 československých vojáků, kteří počátkem roku 1919 padli v tzv. sedmidenní válce o Těšinsko čtyři rozdily?

Spor o území Těšínska mezi Československem a Polskem se rozhořel prakticky okamžitě po vzniku republiky. Situaci alespoň dočasně zklidnila tzv. prozatímní dohoda mezi českým a polským národním výborem. Koncem ledna 1919 se měly konat volby do polského Sejmu. Problém vznikl, když polská strana začala tyto volby připravovat i v té části Těšínska, kterou kontrolovala. Navíc na tomto území zahájila i odvozy do armády. Za těchto okolností se Praha rozhodla řešit situaci vojensky. Velením operace byl pověřen legionářský plukovník Josef Šnejdárek. Ten také předal polskému veliteli v Těšíně Franciszku Latinikovovi ultimátum žádající vyklizení celé oblasti až k řece Běle. To ale nebylo přijato, a tak Šnejdárek dostal 27. ledna 1919 rozkaz k překročení Visly a zajištění železnice Bohumín – Těšín – Jablunkov. Nemalá část polské armády byla v té době vázána boji o Halič s ukrajinskými jednotkami. Čechoslováci tak měli poměrně výraznou převahu a zatlačili polské síly až ke Skočovu. Tady se fronta na nějakou dobu zastavila. Došlo k přeskupení sil a dalšímu výraznému posílení československých jednotek. Připravovaný útok na Skočov se ale již neuskutečnil. Poslední lednový den dostalo československé vojsko rozkaz k zastavení všech akcí. Na základě mezinárodní komisi Dohody. Sporné území bylo svěřeno pod mezinárodní kontrolu. Obsazení části sporného území zaplatilo svými životy 53 československých vojáků.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, foto: VHÚ

Rozdily: chybní voják, dva stejní vojáci s vlnkou, trumpeť, lampa, noha důstojníka

Inzerce

Velitel Velitelství výcviku – Vojenské akademie organizuje výběr kandidátů na obsazení služebních míst Mladší instruktor (v hodnosti rotmistra) u Centra základní přípravy

Jeho motto zní:

„Alea iacta est aneb Kostky jsou vrženy“.

Nyní jsou však vrženy nejen pro ty, kteří se rozhodli stát součástí AČR, ale i pro ty, kteří se chtějí podílet na jejich náročné přeměně z civilisty na vojáka.

Vstupní podmínky:

- Minimálně 5 let služby v AČR (vhodné i pro ženy);
- Středoškolské vzdělání s maturitou;
- Zdravotní klasifikace „A“;
- Praxe s vedením lidí na velitelských funkcích (velitel družstva);
- Všeobecný přehled (střelecká, taktická, topografická a zdravotní příprava);
- Pedagogické předpoklady (být schopen učit a naučit);
- Fyzické a psychické předpoklady;
- Ochota pracovat v režimu NVV (Po–Čt).

- Registrace uchazečů proběhne formou zaslání strukturovaných profesních životopisů (včetně kontaktních čísel na mobilní telefon) na adresu marek.marecek@sis.acr a telefonického nahlášení kontaktní osobě;
- Registrace bude uzavřena 7. 3. 2017
- S sebou: kopie posledního služebního hodnocení a výpis ze ZOT; doporučení vrchního (vedoucího) praporečka;
- Ústroj: oděv vz. 95;
- MTZ: psací a kreslicí potřeby + topografická šablona;
- Místo: CZPř – budova č. 266.

Výběrové řízení: 14. března 2017 v 08.00 hodin

Služební místo nepodléhá výběru osob dle směrnice NGŠ AČR čj. 430-1/2015-2230 ze dne 30. 6. 2015

Kontaktní osoba pro zájemce
(další informace):
nprap. Bc. Marek MAREČEK
tel.: 724 692 746
al.: 451 504
ŠIS: marek.marecek@sis.acr

Od narození kapitána in memoriam Štěpána Vajdy uplynulo devadesát pět let

Vynikající tankový střelec

Psal se 6. duben 1945. Právě probíhala jedna z nejkrvavějších fází Ostravské operace. Německé protiútoky nabývaly na intenzitě. Za této situace našim tankistům nezbývalo nic jiného než se stáhnout za řeku Odru. Podporučík Štěpánu Vajdovi bylo jasné, že ještě předtím, než vydá tento rozkaz, musí se lépe zorientovat v krajině a zvolit ty správné ústupové cesty. Odstrčil poklop ve věži a snažil se seskočit z tanku, aby našel nejvhodnější pozorovatelské místo. V tom ho nepřátelský odstřelovač zasáhl přímo do hlavy.

Štěpán Vajda se narodil 17. ledna 1922 v Dulovu poblíž Tačeva na Podkarpatské Rusi. Jeho otec bojoval za první světové války na ruské frontě, kde upadl do zajetí. Po návratu do rodné obce musel často vyjíždět za prací do zahraničí, aby uživil šestičlennou rodinu. Přesto se malému Štěpánovi podařilo dokončit nejen měšťanku, ale i čtyři ročníky reálného gymnázia v Chustu. Díky výbornému prospěchu byl totiž osvobozen od školného a pobíral dokonce prospěchové stipendium.

Po okupaci Podkarpatské Rusi maďarskou armádou odešel do SSSR. Zde jej čekal podobný osud jako většinu jeho krajanů. Za údajné nezákonné překročení státní hranice byl odsouzen a dva roky internován v táboře NKVD. Čekaly ho dva roky vysilující dřevařské práce v náročných klimatických podmínkách ruské tajgy.

Začínal v Novochoopersku

Teprve počátkem roku 1943 mohl vstoupit do čs. vojenských jednotek. V Novochoopersku, kde se v té době formovala naše brigáda, navštěvoval školu pro důstojníky

v záloze. Počítalo se s ním na místo velitele čety. V té době se ale začal budovat i brigádní tankový prapor. Z těch nejschopnějších proto bylo vybráno šest desítek vojáků, kteří byli odesláni do přeškolovacího tankistického kurzu. Mezi nimi i Vajda. Absolvoval tankistický výcvik, při němž získal pověst jednoho z nejlepších střelců.

Jako radista a později střelec velitelského tanku Žižka se zúčastnil bojů u Kyjeva, Bílé Cerkve a Žaškova, kde zničil šest tanků a samohybných děl nepřítele. V té době se sblížil se svým tehdejším velitelem Josefem Buršíkem. V bojích o Kyjev byl střelcem z kanonu a kulometu velitelského tanku. Prakticky po celou dobu útoku se tak pohyboval v čele úderné skupiny. Jeho tank rozrazil bránu závodu Bolševik a zničil tento významný opěrný bod německé obrany. Po osvobození města byl povýšen na desátníka.

V lednu 1944 se Vajda při obranných bojích v vesnici Buzovka opět vyznamenal. V té době již jako četař s kanonem velitelského tanku vyřadil minimálně tři obrněné cíle. Za hrdinství prokázané v této oblasti byl vyznamenán druhým Čs. válečným křížem 1939 a sovětským Řádem slávy III. stupně.

Na Dukle zajišťoval zásobování

V květnu 1944 krátce po vzniku československého tankového pluku byl Štěpán Vajda povýšen do prvního důstojnické hodnosti a stal se velitelem tankové čety. Během bojů na Dukle plnil štábní funkce a zabýval se výcvikem nováčků. V listopadu vedl malou jednotku pásových vozidel zajišťujících po nedostatečně odminovaných cestách zásobování 1. tankového praporu v přední linii. Mimo jiných vyznamenání obdržel třetí Čs. válečný kříž 1939. V jednotce byl velice oblíbený. Ostatní vojáci mu přezdívali Štopa.

V Ostravské operaci velel tankové četě. Dne 24. března 1945 prolomila naše tanková brigáda společně s 38. střeleckým sborem Rudé armády silnou nepřátelskou obranu severně od Bohumína ve směru Zora, Wodzislaw, Olza. Před útokem našich obrněnců velitelé rot tankové brigády losovali, kdo pojedje v prvním sledu. Tenkrát tento úkol padl na čtvrtou rotu poručíka Polanského. Její úderné čelo přitom tvořily tanky podporučíka Vajdy. Ten se svou jednotkou zničil čtyři tanky a samohybná děla. Vajda patřil k nejdůležitějším vojákům.

Přežil ty nejtvrďší boje o vesnici Twórkow. Hned v začáteční fázi útoku byl zraněn velitel 4. roty poručík Polanský. Vajda po něm převzal velení této jednotky.

Doplatil na odstřelovače

Koncem března byla Vajdova jednotka převelena do oblasti městyse Twórkowa. Právě v tomto útočném směru se sovětským pěšákům podařilo dobýt malé předmostí za řekou Odrou. Úkolem československé tankové brigády bylo rozšířit ho. Němci ale právě na tomto strategickém úseku kladli

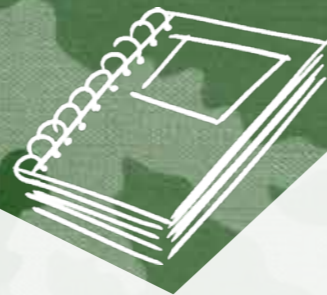
nevidaný odpor. Jeden jejich protiútok střídal druhý. Vajdovi se právě podařilo odrazit další z protiútoků. Den se schyloval k večeru, když přišel rozkaz stáhnout se za řeku. Vajdův tank opouštěl jako poslední obranné postavení první čety. A právě v tomto okamžiku, jak jsme popsali v úvodu, ho zasáhl německý odstřelovač. Veterán z bojů o Kyjev, Bílou Cerkev a Žaškov vyznamenaný in memoriam Zlatou hvězdou hrdiny Sovětského svazu zemřel přímo na místě.

Jeho velitel Josef Buršík později na tyto smutné okamžiky vzpomínal následovně. „Nařídil jsem, aby těla Jirky Lízálka (další náš padlý důstojník během těchto bojů) i Štěpána Vajdy naložili na můj velitelský

tank. Pomalu jsme se stahovali z dobytých pozic. Můj tank jel poslední. Bylo mi smutno. Z tankové věže jsem hleděl na své mrtvé spolubojovníky. Přemýšlel jsem o nich a vzpomínal na těžké chvíle, které jsme spolu prožili.“ Vajdovo tělo bylo pohřbeno hned následujícího dne u kostela v polské obci Pogrzebien. Krátce po válce byly jeho ostatky vyzvednuty a uloženy na náměstí u Nové radnice města Ostravy. Ani tam ale nezůstaly natrvalo. Po dalším vyzvednutí skončily na pietním místě v Komenského sadech. Posmrtně byl Štěpán Vajda vyznamenan Zlatou hvězdou hrdiny Sovětského svazu.

Text: Vladimír Marek, foto VÚA-VHA, archiv VHÚ

Řecko

Oficiální název této země, ležící v jižní Evropě na jihu Balkánského poloostrova a na ostrovech v Egejském, Středozemním a Jónském moři, je Řecká republika. Na severu hraničí s Albánií (délka hranice 282 kilometrů), Makedonií (228 km) a Bulharskem (494 km) a na východě s Tureckem (206 km). Mezi Řeckem a Tureckem leží Egejské moře.

Řecko se pyšní bohatou historií. Nezávislost na Osmanské říši získalo v roce 1829. V čele země stál po dlouhá staletí král. Až demokratické volby v roce 1974 spolu s referendem zrušily monarchii a země se na základě jeho výsledků stala parlamentní demokracií.

V čele Řecka stojí prezident republiky volený poměrnou většinou parlamentu na dobu pěti let. Ústřední roli v politickém vývoji sehraává premiér a vláda. Řekové volí tříčlenný jednokomorový parlament tajným hlasováním maximálně na čtyři roky. Hlavním městem Řecka jsou Atény, kde žijí téměř čtyři miliony obyvatel z celkového počtu 11 018 000.

Řecko je od roku 1952 členskou zemí NATO a od roku 1981 Evropské unie. Jeho armáda patří v přepočtu na počet obyvatel k nejsilnějším na světě. Jedním z důvodů jsou dlouhodobě napjaté vztahy s Tureckem. Armády se příliš nedotklo ani nedávné utahování opasků v souvislosti s hospodářskou krizí. V současné době dává Řecko na armádu více než tři procenta hrubého domácího produktu, což je v NATO vysoký nadprůměr.

Řecké ozbrojené síly se proslavily především v boji za nezávislost na Osmanské říši v devatenáctém století a počátkem dvacátého století v tzv. balkánských válkách. Během druhé světové války byla sice v roce 1941 řecká armáda poražena, řecké královské námořnictvo se ale stáhlo do Egypta, aby se v roce 1944 vrátilo zpět do země. Nejpočetnější složkou řeckých ozbrojených sil je pozemní vojsko, které má více než devadesát tisíc příslušníků. Jeho nosným zbraňovým systémem je tři sta padesát tanků Leopard 2. Vzdušné síly mají zhruba třicet tisíc příslušníků a disponují více než třemi stovkami letounů. Z toho je 130 víceúčelových stíhaček F-16 C a D.

OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9		
BEZ OZNAČENÍ Stratotiis	No Rank	Ypodekaneas	Dekaneas	Lohias	Epilokhias	Arkhilokias	No Rank	Anthypaspistis		
OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10	
Anthy Polokhagos	Ypolokhagos	Lokhagos	Tagmatarkhis	Anti-santagmatarkhis	Syntagmatarkhis	Taxiarkhos	Ypostratigos	Antistratigos	Stratigos	No Rank

OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9		
BEZ OZNAČENÍ Naftis	Corporal	No Rank	Diopos	Kelefstis	Epiklelistis	Archikelefstis	No Rank	Anthypaspistis		
OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10	
Simaiforos	Anthy Popliarchos	Ypopliarchos	Plotarchis	Antipliarchos	Pliarchos	Archipliarchos	Yponavarchos	Antinavarchos	Navarchos	No Rank

OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9		
BEZ OZNAČENÍ Sminitis	BEZ OZNAČENÍ Antyposminias	Yposminias	Efedros Sminias	Sminias	Epsisminias	Archisminias	No Rank	Anthypaspistis		
OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10	
Anthy-posminagos	Yposminagos	Sminagos	Episminagos	Antisminarchos	Sminarchos	Taxiarchos	Ypopterarchos	Antipterarchos	Terarchos	No Rank

Interní komunikační portál

www.ikp.army.cz

Na portále se opakovaně objevují dotazy k poskytování služebního volna z důvodů obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky, pro které voják z povolání nemůže konat službu. V článku se budeme zabývat jedním z dotazů na uvedené téma.

Dotaz:

Mám jako lyžařský instruktor s licenci nárok na služební volno, pokud se zúčastním lyžařského kurzu místní střední školy? Pokud ano, na základě čeho a za jakých podmínek?

Děkuji za odpověď.

Odpověď:

Podle údajů uvedených ve vašem dotaze nárok na služební volno, z důvodu vašeho působení na školním lyžařském kurzu jako lyžařský instruktor, nemáte.

Důvody pro udělení služebního volna jsou uvedeny ve vyhlášce č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna, ve znění pozdějších předpisů. Důvod nejvíce se blíží vámi uváděné situaci je podle ustanovení § 1 (překážky ve službě z důvodu obecného zájmu) odst. 4 a přílohy 1 bodu 6 případ činnosti vedoucích táborech pro děti a mládež, jejich zástupců pro věci hospodářské a zdravotní, oddílových vedoucích, vychovatelů, instruktorů, popřípadě středních zdravotnických pracovníků v táborech pro děti a mládež.

Služební volno se v tomto případě poskytne na nezbytně nutnou dobu, nejvýše však na tři týdny v kalendářním roce, pokud tomu nebrání důležitý zájem služby a za podmínky, že voják nejméně po dobu jednoho roku před poskytnutím služebního volna pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo s mládeží. Podmínka soustavně a bezplatně práce se podle předchozí věty nevyžaduje u středních zdravotnických pracovníků, nebo jde-li o tábory pro zdravotně postižené děti a mládež.

Z uvedeného vyplývá, že lyžařský kurz, který je součástí vzdělávacího programu realizovaného základní školou, nemůže být důvodem pro udělení služebního volna.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

K tomu, abyste mohli na svém mobilním telefonu či tabletu číst QR kódy, **musí mít vaše zařízení fotoaparát a nainstalovanou čtečku čárových kódů**. Pro prohlížení QR kódů s webovou adresou je nutné mít aktivované datové připojení k internetu (buď jako mobilní data, nebo připojení přes Wi-Fi). **Načtení QR kódu je opravdu velmi snadné...**

- Spustit aplikaci čtečka QR kódů ve vašem smartphonu.
- Zaměřit na obrázek QR kódu a počkat, než jej čtečka zaostří a naskenuje.
- Zvolit akci, kterou vám čtečka nabídne. Např. když se jedná o webovou adresu, nabídne vám otevření webu v internetovém prohlížeči vašeho mobilu.

Aktuální číslo A reportu ve formátu PDF naleznete po načtení QR kódu na obálce. Multimediální obsah článku naleznete po načtení QR kódu u článku.

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Libora Schulzová

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje

VHÚ Praha – produkční oddělení

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6

Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 10. 1. 2017

Toto číslo vyšlo dne: 16. 1. 2017

Ilustrace na titulní straně: Eduard Zíka

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Libora Schulzová (grafička)
telefon: 973 215 595

redakční rada

Jan Pejšek, plk. Jan Šulc,
Vladimír Lukovský, Olga Bálintová

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
- datum narození (NE rodné číslo!),
- údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
- adresu bydliště.

V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:

- číslo VÚ či VZ a město posádky,
- číslo RFO, který je vyplácí.

V případě osoby mimo resort:

- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
- název a číslo banky,
- na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního listku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasláním článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

Téměř stoletý výsadkář

Ján Bačik se narodil 25. ledna 1917 ve slovenské obci Parižovce. Před válkou pracoval na různých místech jako stavební dělník. Po okupaci Československa nacisty přešel v létě 1939 hranice do Polska a přihlásil se zde do naší zahraniční jednotky. Ještě před obsazením této země se dostal na lodi Chrobry do Francie, kde byl přijat do cizinecké legie.

Pro rozpoutání druhé světové války byl registrován u naší zahraniční jednotky ve francouzském Agde. S kulometnou rotou se na jaře 1940 účastnil obranných bojů ve Francii. Nejdříve drželi pozice na řece Marně, později na Seině a na Loiře. Po kapitulaci Francie se stahovali do přístavu Sete. Odtud se na palubě egyptské lodi dostal přes Gibraltar do Liverpoolu ve Velké Británii, a pak do tábora v Cholmondeley.

Namísto k letectvu výsadkářem

„V Anglii dělali nábor k letectvu, doplňovali peruté. A tak jsem se přihlásil. Chtěl jsem být palubním střelcem bombardéru. Velitelé však měli se mnou jiný záměr. Byl jsem vybrán pro posílení domácího odboje v Protektorátu. Ve Skotsku jsem prodělal výcvik commandos a následně i výsadkový výcvik. Prošel jsem také výcvikovým kurzem pouličních bojů. Počítalo se se mnou do skupiny kapitána Otiska Wolfram. Ta byla na podzim 1944 vysazena na severní Moravě. Při zdokonalovacím výcviku jsem ale utrpěl úraz. Na základě toho jsem byl z tohoto výběru vyloučen,“ vzpomínal před lety Ján Bačik. V absolvovaných kurzech se setkal s celou řadou parašutistů, kteří později zahynuli během

nasazení v Protektorátě. „S Gabčíkem jsem se ale potkal již v červnu 1939 v Polsku, kam jsem utekl přes Tatry. Byl to velký vlastenec. Pocházel od Žiliny a já od Liptovského Mikuláše. Měli jsme k sobě blízko. Při vysazování se ale dávala přednost těm, kdo znali místní jazyk. Já česky neuměl. Gabčík měl výhodu, že se učil a dělal průmyslovou školu v Kovářově u Milevska. V Čechách byl jako doma,“ připomínal Ján Bačik.

Tvrdá fyzická příprava

Na základnách ve Skotsku si zdokonalovali fyzickou kondici. Základem celého kurzu byl tvrdý tělesný trénink (Physical Training), ten se prolínal do celé řady předmětů. Všechno začínalo hned ráno půlhodinovou rozčívčkou. Ta byla dvojího typu. Jednou variantou byla prostná a cvičení v tzv. opičím ráji. Druhou variantou byly běhy po asfaltové silnici, které se postupně prodlužovaly. Z rozčívčky neexistovala omluva. Platilo to pro prosté vojiny stejně jako pro důstojníky. Kromě nepřilíš populárních forem zvyšování fyzické kondice instruktoři připravovali zajímavá sportovní zaměstnání, jako byly fotbal, volejbal, ragby, plavání či veslování v moři. „Dostávali jsme zvláštní stravu, například litr

nedostatkového plnotučného mléka každý den. Na druhou stranu osmačtyřicetihodinový pochod nebyl nijak výjimečný, stejně jako například dvacet kilometrů běhu. Myslím si, že právě díky těmto základům jsem ještě dnes na svůj věk v poměrně dobré kondici,“ vzpomínal v té době šestaosmdesátiletý Bačik. „V naší skupině bylo dvacet lidí, žádná jména, jen čísla. Nikdo nás do parašutistického výcviku nenutil, do výsadkových skupin vysazovaných nad Protektorátem jsme se přihlásili dobrovolně. Všichni věděli, že pro zdárnost této mise je nejdůležitější přistání. Na něm závisela budoucnost celého výsadku. Právě proto jsme přijali jako pozdrav: Šťastné přistání – Happy landing.“

Osudovost prvního kontaktu se zemí ve vlasti ostatně pocítili na vlastní kůži i příslušníci již zmíněného výsadku Wolfram. Právě vinou špatné navigace a příliš zdlouhavého seskoku se skupina rozdělila a přišla nejen o telegrafistu, ale i o vysílačku. To výrazným způsobem ovlivnilo plnění zadání, které v Anglii dostala.

Čas zbyl i na legraci

Ve Velké Británii si Ján Bačik namluvil i děvče. „Byl jsem tenkrát v poddůstojnické škole. Vlastně si namluvila ona mně. Bylo to na zábavě. Odmítla se mnou tancovat.

Proklel jsem všechny Angličanky, myslím, že jsou nafoukané. Nakonec jsme si ale všechno vysvětlili. Ona netancovala, neuměla to,“ oživoval si vzpomínky po letech Ján Bačik. „Jako četař jsem měl každý měsíc nárok na čtyřadvacetihodinovou vycházku. Jezdil jsem za ní do Londýna. Mým nadřízeným byl tehdy kluk z východního Slovenska. Snažil se mi vycházet vstříc. Když jsem měl ve čtvrtek službu, mohl jsem hned po ní odjet. Někdy jsem se vrátil až za čtyři dny.“

Později byl Bačik zařazený k tankové jednotce, nejdříve jako střelec, pak jako velitel tanku a nakonec jako zástupce velitele tankové čety. Od října 1944 byl společně s dalšími vojáky z Čs. samostatné obrněné brigády brigádního generála Aloise Lišky nasazen na obléhání francouzského přístavu Dunkerque. Němci měli po celou dobu na této frontě výraznou početní převahu. Navíc zdvihli zdymadla a celou oblast zatopili. Z Dunkerqu se tak stala nedobytná vodní pevnost. Naši vojáci se přesto pokoušeli toto ohnisko odporu zlikvidovat.

První velký útok na pozice protivníka přišel v den našeho státního svátku 28. října 1944. „Při tomto útoku jsme zajali mnoho Němců, ti do té doby nevěděli, že proti nim bojují Čechoslováci. Boje nebyly nikdy tak intenzivní, aby se do zajetí dostalo větší množství našich vojáků. Přesto zde řada mých kamarádů našla smrt. Byli jsme ale mladí, a tak nehledě na válečné nebezpečí jsme zažili i spoustu legrace,“ vybavoval

si Ján Bačik. „Němci například chovali poblíž frontové linie prase. Během boje jsme se dostali k chlívkům, otevřeli jsme dvířka a prase zastřelili. Pak jsme ho odtáhli k nám, mělo dobře 150 kilogramů. Němci ani nestačili spustit palbu. Kdyby ji spustili, mohlo všechno dopadnout vřelíjak. Nedělali jsme to ale proto, že bychom měli málo jídla, to rozhodně ne. Prostě jsme ukradli prase Němcům. Dodnes na to vždy při srážech s ostatními vzpomínáme. Jindy jsme zase ukořistili německý kabát i s brigádýrkou. Navlékl jsem si ho na sebe, ostatní mne vedli, naši si mysleli, že vedou nového zajatce. Až zblízka poznali, že jsem to já. To víte, dělali jsme také klukoviny.“

Konec války zastihl Jána Bačika v hodnosti rotného jako zástupce velitele tankové čety u Dunkerquu. Do vlasti se vracel společně s obrněnou brigádou. Koncem října 1945 byl z armády propuštěn. Chtěl se stát hajným, ale nakonec mu to nevyšlo. A tak hledal práci v Čechách. V roce 1946 byl přijat do Sboru národní bezpečnosti. Postupně vystřídal v této složce řadu funkcí v Jihočeském kraji. Jako příslušník západního odboje to měl ale po únoru 1948 hodně složité. Od roku 1954 žil trvale v Třeboni, kde se také oženil. Zemřel loni pouhých šest měsíců před svými stými narozeninami.

Podle podkladů Post Bellum připravil: Vladimír Marek

WINTER SURVIVAL 2017

Univerzita
obraný

23. ROČNÍK MEZINÁRODNÍHO MISTROVSTVÍ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY V ZIMNÍM PŘÍRODNÍM VÍCEBOJI

pod záštitou náčelníka Generálního štábu AČR
armádního generála Ing. Josefa Bečváře

Termín: **22. – 27. ledna 2017**

Místo: Vojenská zotavovna Ovčárna pod Pradědem, pohoří Hrubého Jeseníku

Pořadatel: Sekce rozvoje a plánování schopností MO

Organizátor: Univerzita obrany

Účastníci:

- Armáda ČR – pozemní síly, vzdušné síly, vojenské školy, Vojenská policie, agentury a MO
- Zahraniční družstva – Belgie, Polsko, Rakousko, Slovensko, Ukrajina

Armádní Winter Survival je dvouetapový vytrvalostní víceboj simulující činnost vojenské hlídky v zimním horském prostředí. Soutěží tříčlenná družstva, která v rámci přesunu členitým terénem plní náročné disciplíny z oblasti speciální tělesné přípravy a vojenského výcviku. Jde o nejtěžší sportovní klání zimní sezóny v podmínkách Armády České republiky.

Sledujte denní zpravodajství z WS 2017:

www.unob.cz nebo **www.facebook.com/unob.cz**

